

ünsiyet

İLMİ, KÜLTÜREL, FİKRİ AYLIK DERGİ

ISSN: 3023-7688

4

TEMMUZ 2024

"Allah sağlam söze iman edenleri hem dünya hayatında hem de âhirette sağlam tutar; Allah zalimleri de şaşırtır ve Allah dilediğini yapar."

İBRAHİM: 27

DOSYA:

TEVHİD

□ALİ NURALAN □CELALEDDİN SİPAHİOĞLU □FURKAN DELİ □HASAN EKİNCİ
□İBRAHİM ŞAHİN □MEHMET AYMAN □MEHMET GÜLDİKEN □MUSTAFA DOĞU
□MUSTAFA İBAKORKMAZ □NEZİR ERGENÇ

ünsiyet

İlmi, Kültürel, Fikri Aylık
Dergi

Yıl:1 Sayı:4 Temmuz 2024

ISSN:
3023-7688

İmtiyaz Sahibi

Kayseri Bilgi Kültür Derneği Adına
İbrahim ŞAHİN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Mustafa DOĞU

Genel Yayın Yönetmeni

Celalettin SİPAHİOĞLU

Yayın Kurulu

Mustafa DOĞU
Şükrü KARAOSMANOĞLU
Celalettin SİPAHİOĞLU
İbrahim ŞAHİN
Suat KAHRİMAN
Furkan DELİ

Hukuk Danışmanı

Av. Ömer İkbâl Ayar

Grafik Tasarım

Mustafa İBAKORKMAZ

Kapak Fotoğrafi

Metin ŞİMŞEK

Basım

Şafak Tasarım Matbaacılık
Tel: 0 506 918 34 41

Yönetim Yeri

Cumhuriyet Mahallesi. Park Bulvarı
Gökdelen İş Mrkz. Dış Kapı No: 19 İç
Kapı No: 401
Melik Gazi / Kayseri,

İletişim

E-Mail: bilgi@unsiyet.com.tr
Telefon: 0 506 918 34 41

Yayın Türü

Yaygın süreli yayın

Her hakkı mahfuzdur. Yayımlanan yazılarda ileri sürülen görüşler yazarlarıdır. Yazıların hukuki sorumluluğu yazarlarına aittir. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Dergide yayınlanan yazı ve resimler eğitim amaçlı yayınlanmıştır.

Ücretsizdir. Para ile satılmaz.

İÇİNDEKİLER

Ahad! Ahad!

MUSTAFA DOĞU 4

Tevhid Allah'ı Birlemektir.

MEHMET AYMAN 6

Âlem'de Tevhid-i Temâşâ

İBRAHİM ŞAHİN 8

Yeni Dünya Düzeni; Yeni Şirk

CELALEDDİN SİPAHİOĞU 10

Tevhid; Mahlûkun Hâlîka Ruku'u

NEZİR ERGENÇ 12

Bu ben miyim Allahım?

MEHMET GÜLDİKEN 14

Tevhidi Düşünce Üzerine

HASAN EKİNCİ 16

Bir Nefes Ferahlık

FURKAN DELİ 18

Bir Tevhid Eylemi Olarak Hicret

MUSTAFA İBAKORKMAZ 19

Sınırsız Bütünlük: Vasat

ALİ NURALAN 22

Âlemde Tevhid

İBRAHİM ŞAHİN 24

Tevhid ve Şirk

Ezelden ebede, mikro alemden makro aleme doğru bir yürüyüş gerçekleştirdiğimizde, tevhidin hep egemen olduğunu görürüz. Varlık aleminin yaratıldığı günden beri ve insanın bu alemde elest bezminde var edildiği gün itibarıyla bütün bir varlık aleminin seyri sülükünde hep işlerin kendisine döndürüldüğü bir Rabbül Alemin var ve Rabbin ol demesinin dışında bir iş yok ise işte bu tevhidin ta kendisidir. Yani O ne demişse hep o olmuş ve elan ne diyorsa o oluyor ve bizim için ati dediğimiz vakitte o ne derse o olacak.

Peki şirk bunun neresinde dersek, koskoca alemin içinde, varlık itibarıyla toplu iğnenin ucu kadar yer işgal etmeyecek bir cirme sahip insanın bulunduğu mikro alemdir.

İnsanın dışından bakıldığında bu kadarlık görünen bir hacme sahip şirkin, insan tarafından bakıldığında nasıl görüldüğüne gelince, koskoca bir ömür denilen yetmiş ila yüz yıllık zaman diliminde ortaya çıkarılan bir yangın mesabesindedir.

Hız. Peygamber as in benzetmesiyle, insanın ezelden ebede, okyanusta bir damlacık yer bile tutmayan ve dünya hayatı denilen, insanın bir ağacın gölgeğinde eğleştiği kadar kısacık bir vakitte, ahiretinin tımturağı olacak ateşi yakarak, ebet yolculuğuna devam etmesi halidir şirk.

Global manada bakıldığında hep tevhidin egemen olduğu bu varlık aleminde insanın kendi kendisini cehennem narına yakması manasına gelen şirk, bir bedende bedeni baştan ayağa ateşlere tutuşturan küçücük bir mikrop gibidir ve etkisini ortaya ancak o bedende koyabilir. Yani insanlık aleminde dediğimiz insana göre büyük, mevcudata göre küçük alemdir. Ateşler içinde yandığınız bir vakitte sizin gibi ateşlere yanmayan doktorun karşısındaki halinize baktığınızda durumunuz neyse şirkin bütün bir alem içindeki varlığı o kadardır.

Bütün bu bakışlardan sonra insanın evrenine geldiğimizde, dinü dünya denilen hayatın içinde insanın ukbasını sağlama alacak ve var edildiği günden itibaren, dünya serüvenini tamamlayacağı güne kadar hayatında tevhidini temin edecek din, dünya için mi vardır, ahiret için mi tartışmalarına bakıldığında dareyn saadeti terkiibinde ifade edilen anlamda hem dünya hem ahiret hayatı için var olduğunu görürüz.

Din, insanın var edildiği günden itibaren, ezelden beri var olan tevhidin teminine nefer olup olmayacağına dair, imtihan edildiği dünya üzerinde, din gününe taşıyacağı saadeti gerçekleştirecek, ilahi nizamın adıdır.

Şirk ise insanın hayatı denilen zaman diliminde koparılan ve yukarıdan beri anlattığımız kadar bir zamana tekabül eden, kıyametlerin, sistemin akamete uğratılması adına, çıkarılan, insana göre büyük, varlık aleminin sahibine göre ufacak yangınların, israfın ve ifsadın adıdır.

Ama insan; hep bulunduğu andan hayata makro anlamda bakarak yaşadığı için, şirkin insanın aleminde meydana getirdiği bütün olumsuzlukları iliklerine kadar hisseder.

Müşrik bir insan, zihin dünyasında varlık sebebine bağlayamadığı için gerçekleşen beyhude tartışmaların anlamsızlığı içinde kıvrılırken, yaşam dediği alanda, hakikatle bağdaşmadığı için, manasız, iğreti duruşlar sergileyen ve bedenine oturmamış elbise görüntüsü içindeki davranışların ikilemi içinde amacına ulaşamayan bir hayat yaşar.

Şirki dünyada var etme çabasında olanların kıyamet gününde ve din gününde ortaya koyacakları pişmanlıkları, dünya hayatı denilen, cazibesi insanın gözünü karartan hayatın içinde, imtihan perdesi ile perdelenmiş sahnede gerçekleşen oyun ve eğlenceden ibaret tiyatrodan ortaya konulanların sonucunda ortaya çıkacaktır.

Göz oldur Hakkı göre

Yol oldur hakka vara

Dizelerinde ifade edildiği gibi, tevhidin aydınlığını kendine چراغ eylemiş, mümin kullar uçmağa aday, şirkin karanlığında eğlenenler ise tamuya aday bir hayatın neferidirler.

Ahad! Ahad!

Hira'dan önce Mekke'ye, sonra tüm dünyaya ulaşılacak vahiy zincirinin son halkasını oluşturan mesaj sağanağının ilki, tertemiz bir hayatın sahibi Ümmi Muhammed'e (as) asli görünümüyle Cebrail'in (as) elçiliğinde alemlerin Rabbi Allah Azze ve Celle tarafından indiriliyordu. İnen ilk mesajlar tüm ezberleri bozuyor, Rabb'in, İlah'ın tanımını ve tarifini ve kime has kılınması gerekliliğini son derece sarsıcı, düşündürücü bir tarzda yeniden tanımlıyor, tıpkı Adem'den (as) İsa'ya kadar olduğu gibi. Mesajlar son derece açık ve bir o kadar da anlaşılabilir, o coğrafyanın insanın konuştuğu dilden iniyordu. Uluhiyetin ve Rububiyetin tüm kainatı, tüm mevcudatı, tüm mahlukatı, yerleriyle gökleriyle tüm arzı kuşatan bir mutlak hakikat olduğu ve bununda eşi, benzeri, misli dahi bulunmayan Allah Azze ve Celle'ye ait olduğu Mekke'nin tüm sokaklarında, evlerinde, mahfillerinde ağızdan ağıza büyük bir heyecan, büyük bir endişe ve aynı zamanda büyük bir korku eşliğinde konuşuluyordu.

Mekke parlamentosu, oligarşisi, kodamanları, aristokratları, burjuvaları, elitistleri, mele ve mütrefleri önce deli saçması, sayıklaması olarak gördükleri bu mesajların kısa bir süre içerisinde zulümle, hukuksuzlukla, baskıyla oluşturdukları statükolarına zarar vereceğini, yok edeceğini anladıkları andan itibaren büyük bir korkuya kapılarak alınması gereken tedbirler üzerinde yoğunlaşmaya başladılar. Atalarından beri tevarüs ettikleri "*din*"lerini değiştirmek, kişileri birbirine düşürmek iddia ve ithamlarıyla başladılar karşı duruşa. Bununla vuracaklardı mesajı getiren "*el-emin*"

Mekke parlamentosu, oligarşisi, kodamanları, aristokratları, burjuvaları, elitistleri, mele ve mütrefleri önce deli saçması, sayıklaması olarak gördükleri bu mesajların kısa bir süre içerisinde zulümle, hukuksuzlukla, baskıyla oluşturdukları statükolarına zarar vereceğini, yok edeceğini anladıkları andan itibaren büyük bir korkuya kapılarak alınması gereken tedbirler üzerinde yoğunlaşmaya başladılar.

kıldıkları arkadaşlarını. Çünkü onlar, aralarında bir ömür geçirmiş Muhammed'i en az kendi öz çocuklarını tanıdıkları kadar tanıyor, biliyor ve şahitteler ki; en ufak bir yalan, yanlış, haksızlık, hukuksuzluk, bencillik, kısacası kötü bir haslet sadır olmamıştı aralarında geçirdiği kırk yıllık ömründe.

Çağrıya, davete icabetler başlamış, toplumun her kesiminde iman eden, İslam ile müşerref olup izzeti ve şerefi kuşananlar her geçen gün artmaya başlamış, "*Tevhidi hakikat*" çatısı altında dehşet bir birliktelik ve beraberlik oluşmaya başlamıştı. Gelen her mesaj adeta başlarında bir kuş varmışta azıcık kımıldasalar uçacakmış gibi bir kaygı ve bir o kadar da dikkatle, hikmetine/künhüne vakıf olan elçinin sunumuyla, anlatımıyla pürdikkat dinleniyor ve hiç zaman kaybetmeksizin ulaşılması gereken noktalara büyük bir aşk ve şevkle hızla ulaştırılıyordu.

Davet, sadece "*ayağı çıplak, sırtı açık, karnı aç*", o kibir deryasına gömülmüş "*tağutlar*"ın deyimiyle sadece "ayak takımı" tarafından değil, kavimlerinin en şereflieleri tarafından da hüsnü kabul görüyor ve hiçbir "*kınayıcının kınaması*" ve "*tehditkarın tehdidi*"ne boyun eğilmiyor, kararlı ve bir o kadar vakur/dik bir duruşla karşılık veriliyor. Sözle yapılan caydırıcı eylemlerden netice alınamayınca, iftiralar, ithamlar, karalamalar devreye alınıyor, bunlardan da bir sonuç çıkmayınca iş fiili saldırı ve işkencelere kadar götürülüyor. Bu ara daha sempatik, daha şirin gözükme ve insanı en zayıf noktasından vurmak için makamlar, mevkiler, şehveti okşayıcı uzlaşmacı sinsi teklifler de sunuluyordu başta Allah resulü olmak üzere kavim ve kabilelerin seçkin yiğitlerine.

Saçına ve sakalına akların düşmesini ve manevi baskısıyla ihtiyarlamasını sağlayan ve dosdoğru olmakla emrolunan Allah resulü ve gelen bu mesajlarda verilmek istenen ruhu, duyguyu, manayı iliklerine kadar içselleştirmiş, kanıksamış arkadaşları bir düzeni, bir statükoyu, bir yapıyı sallıyor ve birilerinin huzurunu kaçıırıyordu.

İşte bu kutlu çağrıya, bu davete icabet edenler arasındaydı Hz. Bilal-i Habeşi. Habeşli olması habesiyle siyahi bir tene sahip olan Bilal doğduğu topraklardan çok uzaklarda köle olarak Mekke'de yaşamını sürdürmeye çalışan gariplerden bir garipti. Mekke'nin ve Dâru'n-Nedve'nin en önemli kodamanlarından Ümeyye b. Halef'in kölesiydi. Onurluydu, ahlaklıydı, karakterliydi, akıllıydı, vicdan ve adalet sahibiydi, işinin eriydi, sadakatliydi, çalışkandı,

dürüsttü, güçlüydü, cesurdu... Yani fitratın takva ilhamının tezahürlerini imanın, İslam'ın ne olduğunu bilmediği dönemlerde de en güzel şekliyle izhar eden biriydi.

Çağrıyı kabul etmesiyle başta efendisi olmak üzere Mekke iktidarının tüm despotlarını adeta deliye döndermişti Bilal. Varlığını(!) bile borçlu olduğu efendisinin bilgisi ve izni olmaksızın nasıl kabul edebilirdi bir köle, çağırıcının çağrısını. Büyük uğraşlar verildi, diller döküldü, sözlü tehditler yapıldı tercihini yeniden gözden geçirip vazgeçmesi için. Baktılar ki olmuyor, fiili işkence ve zulümler devreye alınırverdi hemencecik. Bir insanın dayanabilmesinin en imkansız gibi gözükkenleri uyguladılar kendilerince kimsesi olmadığını düşündükleri Bilal'e. Kızgın çöl kumlarına yatırıp, göğsüne neredeyse ağırlığınca kızgın taşları koydular vazgeçsin diye inancından, itikadından, imanından. Kütüphaneler devirmiş, ciltler dolusu kitaplar yutmuş, entelektüel donanıma sahip olmayan Bilal, tüm ümmiliği, ihlası, hasbiliğiyle dillerinden inilti halinde tek kelime dökülüyordu kendine işkence yapan kodamanları deliye döndürecek, azgınlaşıp kudurmalarını sağlayacak, **"Ahad!"**

Mekke tiranları en zayıf noktayı yakalayarak vurmak ve yok etmek istediler Allah'ın dininin mesajlarını. Bilal, Ammar, Yasir, Sümeyye, Habbab gibi isimlere yüklendiler tüm vahşetleriyle. Aslında onlar, bunların üzerinden dokunamadıkları isimlere gözdağı veriyorlardı kıt akıllarınca. Onlar güçlerini(!), azametlerini(!), liderliklerini(!) bu zayıf ve kimsesizler üzerinden vermeye çalışıyorlardı tüm topluma. Onlar bilmiyorlar ki; O kimsesiz, zayıf gördükleri kimselerin, bütün samimiyetleriyle, ihlaslarıyla, zerre kadar şek ve şüphe duymadıkları imanlarıyla dillerinden dökülen **"Ahad!"** ile yıkılması imkansız olan çok güçlü bir zırha, kalkana sahip olduklarını.

Bilal **"Ahad!"** dediğinde o

Bilal "Ahad!" dediğinde o çağın despotları, tiranları, tağutları bu haykırıyla, sahte ilahlarına, sahte iktidarlarına, sahte dinlerine bir meydan okunduğunu ve bu meydan okuyuşun aynı zamanda tüm düzenleri için bir tehdit oluşturduğunu/oluşturacağını çok iyi biliyorlardı. Onun için büyümeden susturmalydılar bu sesi. Onun için yok etmeliydiler bu inanç sahibi yiğitleri.

çağın despotları, tiranları, tağutları bu haykırıyla, sahte ilahlarına, sahte iktidarlarına, sahte dinlerine bir meydan okunduğunu ve bu meydan okuyuşun aynı zamanda tüm düzenleri için bir tehdit oluşturduğunu/oluşturacağını çok iyi biliyorlardı. Onun için büyümeden susturmalydılar bu sesi. Onun için yok etmeliydiler bu inanç sahibi yiğitleri.

Peki ya çağımızda neler oluyor? İlah ve Rabb ittihaz edilenler güncellenebildi mi? Semboller, nesneler, kişiler, ideolojiler, kurum ve kuruluşlar çağın insanları için tağutlaşıp haddi aşarak veya sinsice yaklaşarak ne kadar ilahlık ve Rab'lik taslamaktadırlar. Bugünün çağdaş dünyasının egemen ideolojileri hangi **"Ahad!"** cıglığı atanı susturmak, yok etmek için mücadele etmektedirler? Baktığımızda iç açıcı bir tablonun oluşmadığını, hakim ideolojilerin önce zihinleri, sonra da yaşam alanlarını tahakküm altına aldıklarını görmekteyiz. Sentezci, uzlaşmacı, maslahatçı bir din anlayışı toplumların kahir ekseriyetinde baskın bir inanç şeklini aldığı, inandığı gibi yaşayamayanların, yaşadığı gibi inanmaya ve buna göre de bir fıkıh oluşturmaya başladıkları "su götürmez" bir hakikat olarak karşımızda durmaktadır. Başta demokrasi olmak üzere, liberalizm, kapitalizm, sekülerizm, feminizim gibi yeryüzünde hakimiyetin kendilerinde olduğunu iddia eden

ideolojilerin söylem ve eylemleri kutsayarak "Müslümanlardan(!)" olduğunu iddia edenler tarafından ön sıfat olarak (Demokrat Müslüman, laik Müslüman... gibi) hiç çekinilmeden kullanıldığına şahit kıldığımızda başta minarelerde okunan ezanlar ve dillere pelesenk edilmiş "Allahü Ekber"lerin ne acıdır ki mevcut statükoyu ve sahiplerini hiç tedirgin/rahatsız etmediği gözükmemektedir.

Çağdaş Firavun/Nemrut/ Tağutlar, genelde Gazze'de yaşıyan tüm müminleri ve özelde Hamas'lı, Kassam'lı mücahitleri çağın/asrın/zamanın "Bilal"leri görmekte, "Ahad!" haykırıışlarını susturmak için kudurmuş bir vaziyette vahşice, zalimce, barbarca yöntemleri kullanarak yok etme yarışı içinde olduklarını görmekteyiz. Ama her şeye rağmen o yiğitler, "Bilal"lerin bitmeyeceğini, bir ölüp bin doğacaklarını, onların her daim kağıttan kaplan olduklarını adeta yüzlerine vururcasına izzet/şeref/onur/haysiyet/merhamet/adalet yüklü mümince duruşlarını eğilmeden, bükülmeden dimdik durarak tavizsiz bir şekilde, insanlığını/vicdanını/adaletini ve merhametini yitirmiş tüm dünyaya göstermektedirler vesselam.

Tevhid Allah'ı Birlemektir.

Bismillahirrahmanirrahim.

Bizlere İslam nimetini bahşeden, kardeşliği ve barışı, adaleti ve doğruluğu öğreten; insanlığa şefkat ve merhametiyle onurlu ve âdil bir hayatı öğütleyen Rabbimize nihayetsiz hamd ü senalar olsun!

Atamız Hz. Âdem'den, İslam zürriyetinin babası Hz. İbrahim'e, Hz. İbrahim'den, Hz. Musa ve Hz. İsa'ya ve nihayet son peygamber Hz. Muhammed Mustafa'ya (s.a.s.) kadar, Rabbimizin davetini ve rahmet mesajını getiren, böylece insanlığın yolunu aydınlatan bütün peygamberlere sayısız salât ve selâm olsun!

."Sözlükte "bir ve tek olmak" anlamındaki vahd (vahdet, vühûd) kökünden türeyen tevhîd "bir

şeyin bir ve tek olduğunu kabul etmek" demektir.

Kur'ân-ı Kerîm'de Tevhid kelimesi geçmez, ancak "vahd" kökünden gelen vâhid, ahad, vahde(hû) yer alır.

De ki: "O, Allah'tır, bir tektir." 2. "Allah Samed'dir. (Her şey O'na muhtaçtır, O, hiçbir şeye muhtaç değildir.)" 3. "Ondan çocuk olmamıştır (Kimsenin babası değildir). Kendisi de doğmamıştır (Kimse-nin çocuğu değildir)." 4. "Hiçbir şey O'na denk ve benzer değildir (ihlas Suresi)

Müfessirler bu sûrede ağırlıklı olarak Allah'ın birliğini ifade eden ahad terimi ile var oluş bakımından kimseye muhtaç olmadığını anlatan "samed" terimi üzerinde durmuşlardır. Türkçeye

"Tekdir" diye çevirebilen "ahad" kelimesi, "birlik" anlamına gelen vahd veya vahdet kökünden türetilmiş bir isimdir. Sıfat olarak Allah'a nisbet edildiğinde O'nun birliğini, tekliğini ve eşsizliğini ifade eder; bu sûrede doğrudan doğruya, Beled sûresinde (90/5, 7) dolaylı olarak Allah'a nisbet edilmiştir; bu anlamıyla tenzihî veya selbî (Allah'ın ne olmadığını belirten) sıfatları da içerir. Nitekim devamındaki âyetler de bu mânadaki birliği vurgular. Bu sebeple "ahad" sıfatının bazı istisnalar dışında Allah'tan başkasına nisbet edilemeyeceği düşünülmüştür. Aynı kökten gelen vâhid ise "bölünmesi ve sayısının artması mümkün olmayan bir, tek, yegâne varlık" anlamında Allah'ın sıfatı

Kur-an'ı Kerimde Tevhîd suresi adı da verilen İhlâs Sûresindeki "samed" (ihtiyaçları sebebiyle herkesin yöneldiği, her türlü ihtiyaçtan müstağni) ismini de bu bölümde hatırlatmak gerekir.

olmakla birlikte Allah'tan başka varlıkların sayısal anlamda birliğini ifade etmek için de kullanılmaktadır.

Türkçe'de de "bir" (vâhid) ile "tek" (ahad) arasında fark vardır. Bir, genellikle "aynı türden birçok varlığın biri" anlamında da kullanılır. "Tek" ise "türdeşi olmayan, zâtında ve sıfatlarında eşi benzeri olmayan tek varlık" mânasına gelir. İşte Allah, bu anlamda bir-dir, tektir. Ahad ile vâhid sıfatları arasındaki diğer farklar ise şöyle açıklanmıştır: Ahad, Allah'ın zâtı bakımından, vâhid ise sıfatları bakımından bir olduğunu gösterir. Ahad ile vâhidin her biri "ezeliyet ve ebediyet" mânalarını da ihtiva etmekle birlikte, bazı âlimler ahadı "ezeliyet", vâhidi de "ebediyet" mânasına tahsis etmişlerdir. Allah'ın sıfatı olarak her ikisi de hadislerde geçmektedir.

Kur'anı Kerimde Tevhîd suresi adı da verilen İhlâs sûresindeki "samed" (ihtiyaçları sebebiyle herkesin yöneldiği, her türlü ihtiyaçtan müstağni) ismini de bu bölümde hatırlatmak gerekir. Aslında Kur'an-ı Kerim'de yaratılmışlara özgü acz ve eksiklik bildiren bütün sıfatlardan Allah'ın zatını tenzih eden âyet-i kerimeler tevhid ilkesini açıklığa kavuşturan deliller konumundadır. el-Enbiyâ suresi 25. ayette insanlara tebliğ edilmek üzere her peygambere, Allah'tan başka hiçbir ilâhın bulunmadığı ve sadece O'na ibadet edilmesinin gerektiği yolunda vahiy gönderildiği de belirtilir.

İslâm'ın ve diğer ilâhî dinlerin inanç esaslarına göre de Allah'tan başka bir varlığa yaratılmışlık üstü bir konum verilmesi ve bu anlamda ta'zim ve saygı gösterilmesi

tevhid ilkesini bozan davranışlardır (eş-Şûrâ 42/13).

Konuyu biraz daha vuzuha/açıklığa kavuşturmak için şunu da söylemeden geçmek olmaz. Tevhid; sadece kemiyet anlamında Allah'a nispet edilen birlik "herhangi bir sayı dizisinin ilk basamağı" anlamına gelmeyip bilakis "Allah'ın zatı söz konusu olduğunda cüzlerden mürekkep bir varlık olmayan, sıfatları ve fiilleri itibarıyla da benzeri ve dengi bulunmayan, yegâne tapınılacak varlık" olduğu anlamına gelmesi ve bizim de ona böylece inanmamız demektir.

Tevhidin çeşitleri

1-Ulûhiyyette Tevhid,

2-Rubûbiyyette Tevhid başlıkları altında ele alınabilir.

1. Ulûhiyyette Tevhid. Allah'ın

a) zâtında, b) sıfatlarında ve c) fiillerinde bir, yegâne ve benzersiz olduğuna inanmak demektir. a) Zâtta tevhid: Allah'ın zâtı kendisi demektir. O'nun zâtında tevhid kendisini tek ve yegâne kabul etmek anlamına gelir. b) Sıfatlarda tevhid; Sıfat Allah'ın zâtına nisbet edilen bir mânadır. Sıfatların bir kısmının âcizlik, eksiklik ve yaratılmışlık özelliği taşıdığından zât-ı ilâhiyyeden nefyedilmesi (selbî, tenzihî), bir kısmının da

kemal ifade ettiği için zâta nisbet edilmesi (sübûtî) gerekir: Varlığı başkasından değildir, varlığının başlangıcı ve sonu yoktur; ebedî hayatla diridir, bilendir, güç yetirir gibi. c) Fiillerde tevhid: Fiilî sıfatlar Cenâb-ı Hakk'ın kâinata yönelik tasarruflarını ifade eder. Kâinatı ilkin var eden, geliştiren, değiştiren ve bu eylemleri her an devam ettiren Allah'tır. O'ndan başka yaratıcı yoktur. Esmâ-i hüsnânın yarısından fazlası insanla ve kâinatla ilgilidir.

2. Rubûbiyyette Tevhid. Allah'tan başkasına tapmamak ve sığınmamak demektir. Buna ibadette tevhid veya amelî tevhid de denir. Ulûhiyyette tevhid Allah'ı zatı, sıfatları ve fiilleri itibarıyla tevhid etmek anlamında bilgiyle alakalıdır ve imanın teorik yanını oluşturur; rubûbiyyette tevhid kalbin amelî olup imanın gönül hoşluğuyla kabulünü teşkil eder. İman bu ikisinin birleşmesinden meydana gelir. Amelî yani ibadetle ilgili tevhid de kişinin kalbiyle Allah'ı sevmesi, davranışlarıyla bu sevgisini göstermesi veya bir anlamda ispat etmesidir. Kur'an-ı Kerim'de birçok kavram ve ifade ile tevhid inancı tebliğ edilmiş, sözlü ve fiilî sünnet de bunu desteklemiştir.

Kelime-i tevhid / kelime-i şehâdet, tekbir ve tesbih Müslümanların hayatında en çok tekrar edilen tevhid metinleridir. Günde beş vakit ezan okunmakta ve kâmet getirilmektedir; namazların içinde ve bitiminden sonra alınan tekbirlerin sayısı çok fazladır. Ayrıca ramazan ve kurban bayramlarında, hac ibadetinin yerine getirilmesi sırasında Allah'ın yüceliğinin ilân edilmesi tevhid inancına, yapılan vurgulardır.

YÂREN MEKTUPLARI-4

Âlem'de Tevhid-î Temâşâ

İnsan soyu, İbdâ, inşâ kudreti ve daha nice sonsuz azametlere sahip Musavvir olan yüce Mevlâ tarafından fıtratına nakşedilen fiziki, rûhi, duygusal ve sair lütufların marifetiyle soyunu devam ettirebilmekte, nefesine ve nesline sevgi, şefkat, muhabbet sofraları açabilmektedir.

Selamların en güzeli ile selam olsun yüce yaratıcının bilerek, isteyerek, severek yaratmış olduğu ve varlığını çeşitli hak ve sorumluluklarla tezyin ederek müşerref kıldığı insana, insan soyunun yer-yüzündeki temsilcilerinden olan nadide cana, sana sevgili yârenim.

Elhamdülillah yine bir dost nâmenin satırları arasında buluşabilmek, halleşebilmek, yârenlik edebilmek, duygu ve düşüncele-
rimizi paylaşabilmek imkânını nasip etti yüce yaratan bize.

Nasılsın, iyi misin görüşemeyeli sevgili yarenim? Rabbimizin ikram ve ihsan ettiği en önemli, nimetlerden olan vücut ve ruh sağlığın yerindedir inşallah değil mi? İnşallah merzuk kılındığın nimetlerin farkındalığıyla şükürünü eda edebilmek için önüne çıkan imkan ve fırsatları en güzel şekilde değerlendirerek hem kendi nefesine hem de ilişkide bulunduğun insanlara yararlı olabiliyorsundur.

İnşallah verilen sağlık, sıhhat, afiyet, muhabbet, saygınlık ve benzeri nice nimeti görmezden gelerek başına gelen bazı huzursuz edici gelişmelerden dolayı isyan ve küfranı nimette bulunmuyorsundur yüce yaratıcıya karşı sevgili dostum.

Biliyor musun sevgili yarenim; Yüce yaratıcı Allah (cc) kâinatı insan için hem hayatını idame ettirebilme alanı olarak yaymış, döşemiş, hem de varlığının, bir-

liğinin ve kudretinin şahidi olan alametler ve ayetlerle bir ibret levhası halinde lütfetmiştir insanlığa.

Bilmiyorum sen de yapıyor musun ama ben kimi rahvan vakitlerde yaptığım gibi bazen de içimin daraldığı, ruhumun sıkıldığı, moralimin bozuk olduğu sıkıntılı durumlarda da kâinat okumaları yapmaya, yani varlıkları ve yaratılış hikmetlerini düşünüp idrak etmeye çalışıyorum. Bu şekilde o harika dizayn ve döngünün içerisinde bir ayet olduğumun farkına varabiliyor ve her türlü sıkıntıların üstesinden gelebilecek, yarattığı hiçbir varlıktan gafil olmayan, sadece bir "Ol" emri ile akıl almaz nice oluşları meydana getiren bir ilahın mülkünde, O'nun himaye ve gözetiminde olduğumu hissederek huzur buluyorum. Eğer bu güne kadar yapmamış idiyse mutlaka denemeni tavsiye ederim sevgili dostum inan çok harika bir terapi oluyor.

Zaman zaman yaptığım, büyük haz duyduğum ve mutlu olduğum bu kâinat okumalarında/tefekkür sofralarında âlemlerden bir âlem olan insanlık ayetinin bir harfi, bir hecesi olan kendimin farkına varıyorum sevgili yârenim. Nasıl yaratıldığımı, vücudumdaki düzeni, aklın aciz kaldığı işleyişi, acısıyla tatlısıyla duygularımı, his ve hayallerimi yani kendimi fark ediyorum ve Rabbime olan imanım, hayranlığım ve minnettarlı-

ğımın lezzetinden başımın döndüğünü dahi hissediyorum bâzen.

Biliyor musun sevgili yarenim; Kâinat okumaları insana evrendeki kusursuz işleyişi bu işleyişteki kudret ve iradeyi, bu iradedeki birlik yani Tevhid hakikatini haykırıyor âdetâ.

Bu bağlamda düşünüldüğünde görülüyor ve şahit olunuyor ki;

İnsan soyu, İbdâ, inşâ kudreti ve daha nice sonsuz azametlere sahip Musavvir olan yüce Mevlâ tarafından fıtratına nakşedilen fiziki, rûhi, duygusal ve sair lütufların marifetiyle soyunu devam ettirebilmekte, nefesine ve nesline sevgi, şefkat, muhabbet sofraları açabilmektedir.

Güneş belli ve istikrarlı bir nizam üzere doğup, batmakta,

Ay ve yıldızlar takdir edilen bir yörüngede seyr-ü sefer etmekte,

Mevsimler birbiri ardınca gelip, gitmekte,

Gece ile gündüz birbiri ardınca deverân etmekte,

Hazan mevsimi ile bir çeşit ölüm hissizliğine gömülen bitkiler, ağaçlar vs. bahar ile birlikte yeniden dirilişi simgelercesine, yeniden tutunmakta hayata, çiçek açıp meyve vermekte,

Arılar kendilerine has hayretler uyandıran dünyalarında bin bir çiçekten topladıkları nimetleri kovanlarına taşıyarak bala dönüştürmekte,

Sular fışkırıp çıktıkları yeryüzünde âdetâ bir sonsuzluk seferine çıkmışçasına, geçtikleri her yere hayat vesilesi olarak nihai hedeflerine doğru akıp gitmekte,

Toprak, içindeki görünmez kimya laboratuvarlarının kapılarını sonuna kadar açarak, bağrına düşen her tohumun özüne ilahi kudret tarafından nakşedilmiş programa göre; Renk, desen,

kokusu, tat, cisim, şekil vs. için neler lazımsa onları ölçüsünce vermek-te,

Ve “Ne az düşünüyorsunuz?” nidasını ruhlarında hissedebilen akıl ve idrak sahibi her insanın keşfedebileceği nice kevnî âyet sağırlaşmış, körleşmiş idrak ve izanları uyandırmak istercesine canhıraş bir şekilde feryâd ederek Allah’ın varlık ve birliğine, kâinattaki Tevhid-i işleyişe dikkat çekerek şahitlik etmektedirler.

Biliyor musun sevgili yârenim; Bütün bu ayetler hikmet nazarıyla seyredilerek idrak okumaları yapıldığında; Kâinatın Bir’e râm olarak nefes alabilmekte, Bir’in gölgesinde huzura ermekte ve Birlik ten huzur ve güven dolu bir hayat iklimine yol bulabilmekte olduğunu Ayn-el Yakın olarak görebiliyor insan.

Birlik Tevhid’e, Tevhid ise her nesnenin özünü, özündeki ilâhî imzayı kavramaya, varlık ve yokluk kaderlerinin hikmetlerini görmeye götürmektedir idrak sahibi insanı.

Sevgili yârenim, bu tefekkür ve idrak okumalarında insan, her bir varlığın kendi Lisan-ı Hâli ile

sanki “*Ey akıl ve idrak sahipleri! İyi bilin ki; Allah birdir, O’ndan başka ilah yoktur, her şeyin, bizler de dâhil olmak üzere tüm mülkün sahibi O yüce yaratıcıdır. Bir an olsun akledin/düşünün lütfen; Eğer yaratmasında, işlerinde, hükümlerinde, sevk ve idaresinde, iraresinde ortağı ya da ortakları, yani işlerinde şeriki olsaydı, biri başka, diğeri başka kararlar verir ve denge darmadağın olmaz mıydı?!*” diye haykırdığını görüyor, hissediyor ve anlıyor elhamdülillah.

İnsan düşünmeden edemiyor; Kâinatta yer alan tüm âlemler üzerindeki işleyişte birliğin/Tevhidin hakikati ve gereği bu kadar açıkken, kendisi dahi yaratılmış ve her şey ile birlikte kendisinin de yaratıcısı, yaşatanı, sahibi olan yüce kudret’in/Allah(cc)’ın bir “Yok ol” emri ile varlıklar âleminde silinip gidecek kadar zayıf ve aciz olan insan neden ikilik peşinde, neden şerik ve ortaklık peşinde, neden hükümlanlık hevesinin peşinde yağmalar, ziyan eder ki ömrünü?

Yaratmada herhangi bir gücü, kudreti, katkısı olmadığı halde, hüküm ve iradede, sevk ve idarede şerik olma, hatta daha da ukala-

laşarak yeğane hükümlan olma peşinde niye koşar ki?

Daha da önemlisi sevgili dostum; İman ve idrak sahibi bir Mü’min, her gün beş vakit namazında Allah’a hem de defaatle “*Yalnızca sana kulluk eder, yalnızca senden yardım dileriz...*” diyen bir Müslüman bu insanlara nasıl kayıtsız ve şartsız bir şekilde inanır ve teslim olur ki?!...

Benim aklım almıyor inan, ya senin?

Sevgili yârenim, gelecek Dost Name’mizde yeniden buluşabilmek umut ve dileğiyle, merhum Orhan Seyfi Orhon’un bir şiirinde haykırdığı gibi noktalamak istiyorum muhabbeti;

“*İkilik yok, birlik var/Yalnız bunda dirlik var/Yalnız bundadır felah/Lâ ilâhe illallah!*

Bir aşk için gönüller/Çırpınırken beraber/İkiye tapmak günah!/Lâ ilâhe illallah!

Şu münafık karanlık/Sona erecek artık/Sabah olacak, sabah!/Lâ ilâhe illallah!

Her türlü nimet bunda/Beklenen cennet bunda/Yalnız bir din, bir ilâh!/Lâ ilâhe illallah!”

Yeni Dünya Düzeni; Yeni Şirk

Dünyayı ele geçirme çabasını olanca hızıyla sürdürmeye çalışan küresel sermaye sahipleri kavramsal anlamda kurdukları zihinsel şirk yapısının devamı niteliğindeki, yaşanan hayatın sistemsel uzantılarını da değiştirmeye devam ediyorlar.

Kelime-i tevhidin Allah'ın ege-menliğini deklare ettiğine iman edenlerin bildiği ve insanlığın her dönemde olduğu gibi modern, çağdaş, yeni gibi kelimelerle cilalandırılmış şirk sistemleriyle kandırıldığı bir sürecin içinden geçiyoruz.

Dünyayı ele geçirme çabasını olanca hızıyla sürdürmeye çalışan küresel sermaye sahipleri kavramsal anlamda kurdukları zihinsel şirk yapısının devamı niteliğindeki, yaşanan hayatın sistemsel uzantılarını da değiştirmeye devam ediyorlar.

İşin en şeytani tarafı; insanları yaşadıkları hayatın içinde var olan unsurlardan ele geçirmek diyebileceğimiz bir stratejiye dayanıyor.

İnsanların yediği içtiği şeylerden başlayarak, giydiği, barındığı eşya üzerinden devam etmekte, sonrasında hayatın bütün ritimlerine yön vererek, insanlık din

denilecek bir tarzda küreselcilere teslimiyet anlamında bir dine büründürülmektedir.

Bugünün insanı, saydığımız bu konuların hiçbirini din başlığı altında düşünmeksizin, yaşamaya motive edilerek, bu sistemi insanlara dayatanlara kulluk ettiklerini akıllarının ucundan bile geçirmemektedir. Oysa din, yaşanan bütün bir hayatın helal-haram kavramları içinde düşünülerek yaşanmasının adıdır.

Allah'ın Kerim olan kitabında müşriklerin putları adına kestiklerini yemeyi yasaklaması, bir davranış modeli olarak önemli bir ayırıcı kriterdir. Allah'ın adına kesmekle, putların adına kesme arasındaki fark hayvanın etinde ne gibi bir fiziksel farklılık meydana getirir bilemeyiz ama insan üzerinde davranış farkındalığı meydana getirdiği mutlaklıdır. Bu örnek üzerinden bakıldığında hayatın

içinde yemenin, içmenin, giyinmenin din adına önemi ortaya çıkar. Çünkü düşünceler hayatın yaşam-sal şekillerine yön verirler. Bugün bir bakıma insanlar, inandıkları şekilde helal haram kavramıyla olmasa bile, doğru, yanlış, sağlıklı, sağlıksız kelimeleriyle ifade edilebilecek kriterlere göre yeme içme anlayışlarını şekillendirmektedirler. Böylece tersinden bir sistemle insana küreselci din diyebileceğimiz bir din elbisesi giydirilmektedir.

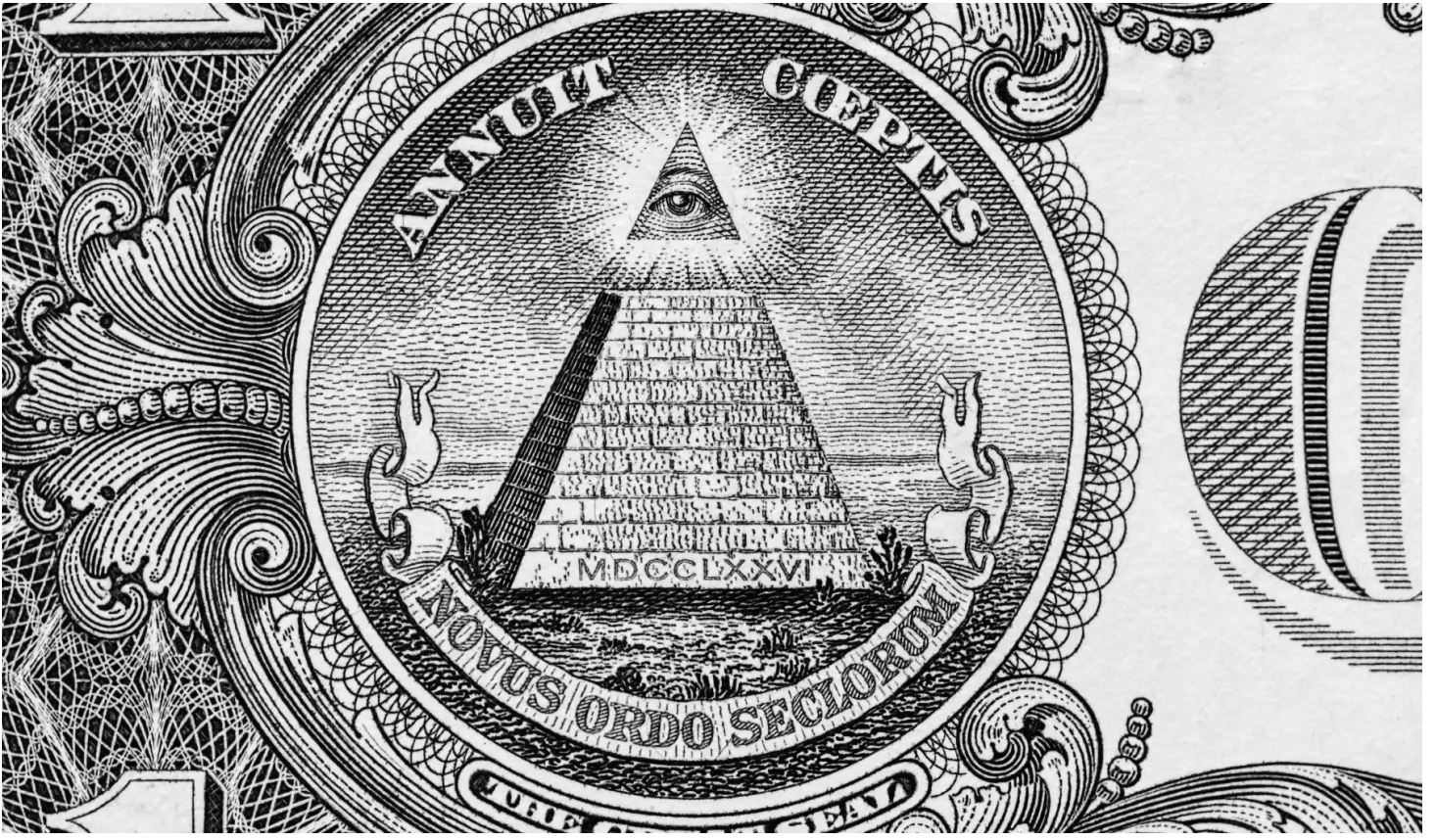
Bu davranış insanlar tarafından din olarak değerlendirilmese dahi, Allah'ın katında din olarak kabul edilmektedir.

İnsanı ele geçirmenin yolunu gdo sunu değiştirdiği gıdalarla mümkün gören yeni sistemin şeytanları; davranışları bozulmuş, soyun devamı için önemli olan cinsiyet anlayışı farklılaşmış insan üzerinde gerçekleştirdikleri tahrifat ile insanlığı hükmedilebilir hale getirmeye çalışmaktadırlar.

Yediği içtiği giydiği şekillendirilen insanın, eğlenmesi ve yaşam tarzının şekillenmesi adına düşünmesine fırsat verilmeksizin planlamalar yapan efendiler, hiç de öyle tarih içindeki firavunlar gibi ilahlık iddiasında da bulunmuyorlar. Belki de böyle yapmanın doğuracağı rahatsızlıklar sebebiyle kurdukları düzenin halel görmesinden korkmaktadırlar. Yaptıklarını "yaşam tarzı" gibi sevimli bir etiketlemenin arkasına saklamaktadırlar.

Her şeye şekil veren bu adamlar, insanlara hayatın bilim ve teknoloji ile kolaylaştırılması ve

yaşanılır olması, yaşam kalitesi gibi cazip gösterilen anlayışla devam ettirilmesini önermektedir. Sürdürülebilirlik gibi gelecek kaygısının ardına gizlendiği masum kelimelerle de esaretin devamını planlamaktadırlar.

Aslında yapılan iş, adına din denilmeden, insanlığın çağdaş şirket kul haline getirilmesi ve Allahtan uzaklaştırmak suretiyle sisteme bende kılınmasından başka bir şey değildir. Kendilerine göre insanın daha bir bağımlı hale getirildiği sistemin içinde, insan hayatına dair olması gereken bütün unsurlar planlanarak dünya çapında örgütlenmelerle devamı sağlanmaya çalışılmaktadır.

Dünya gıda örgütü, dünya sağlık teşkilatı, spor alanında kurulmuş, insanın yaşamsal zorunluluğu olarak görülecek sosyal faaliyetler ve eğlenceler alanının yapılmış örgütleri dünya futbol, voleybol, müzik örgütlenmeleri vs hepsi bu küreselci yeni tanrıların; küresel şirket dininin devam ettirilmesi adına düzenledikleri icatlarından başka bir şey değildir.

Modern dünyanın efendileri de diyebileceğiniz, Tanrının işine soyunmak tabirini kullanan, çağ-

Aslında yapılan iş, adına din denilmeden, insanlığın çağdaş şirket kul haline getirilmesi ve Allahtan uzaklaştırmak suretiyle sisteme bende kılınmasından başka bir şey değildir.

daş tanrıçıklar da diyebileceğiniz adamlar aslında din demedikleri fakat gerçekte yaşam tarzı diye sundukları bu şeyler, Allah adına reddedilmesi gereken şeylerdir. Çünkü bu yaşamsal planlamanın hiçbir yerinde tanrının hatırlanması mümkün değildir. Hatta bütün çabalar tanrının hatırlatılmaması adına yapılmaktadır.

Çok uzatmadan tevhidin bu anlayış karşısında konumlanması nasıl gerçekleştirilecektir. Derdimiz bu olmalıdır.

Din yaşanan hayatın ta kendisi olduğuna göre, bu yeni düzenin tanrılarının önerdikleri her şeyi reddetmek tevhidin kendisidir.

Bu küreselci tanrıçıkların can

damarları, üzerine oturdukları ve insanlığı can damarından yakalamaya çalıştıkları ekonomileridir. Ürettikleri mallarını almayarak, marka dünyalarının etrafından dolanarak geçmek ve kullanmak suretiyle insanlığı köleleştirdikleri paralarına dokunmadan hayatı sürdürmeyi düşünmek ve uygulamak birincil görev olmalıdır.

Son elli yıl içinde bizi alıştırma çalışmaları dünyalık refah anlayışının aslında küreselcilerin planlaması olduğunu bilerek, rahatı feda etmek ve küreselci şeytanların dairesinin dışına çıkmak Allaha kulluk bilinciyle birlikte yeryüzünde tevhidin yeniden ege-men olması anlamına gelecektir.

Bazıları alışkanlıkları sebebiyle bu konuda zorlanacak hatta bu dairenin dışına çıkmanın mümkün olmadığını iddialı bir biçimde savunacaktır. Bizim yapacağımız bunlara aldırmadan mücadeleyi sürdürmek olmalıdır.

Kahrolsun emperyalizmin insanlığı kontrol altına almak için oluşturduğu dijital dünya,

Kahrolsun insanlığı kanının son damlasına kadar sömürü aracı olarak gören küreselciler.

Tevhid; Mahlûkun Hâlık Ruku'u

Verke'u me'eraki'in/ ruku' edenlerle birlikte ruku' edin! Tevhid توحيد terimi tef'il vezninde Bir'lemek, Bir'e raptetmek, Bir'in cazibesinde devrinmek anlam-larında kullanılabilir. Bütün bir varlık unsurlarının bir merkez etrafında sistemleştirilmesi ya da bir düzene tabi tutulması olarak da anlaşılabilir.

İnsanlık tarihi bir yönüyle de, insanın kendisi ve diğer var-lıklarla ünsiyetinde kurduğu ilişki-nin Tevhid eksenli olup olmama-sıyla alakalıdır. Düşünce, san'at, iktisat, siyaset, ahlak ve benzeri tün insani alanlarda oluşturulan yaşam tarzının Tevhid'le olan irti-batı bize söz konusu değerlerin ve bu değerlere bağlı insanların hem yönlerini ve hem de dünya görüş-lerini gösterir. Bu sebeple Tevhid salt bir inanç manzumesi değildir; aksine hayatın tüm alanlarına

direkt etki eden hatta alternatifsiz kendine bağlayan bir cazibe oda-ğıdır. Bu cazibenin dışında kalan her niyet, fikir ve eylem kâinattaki sisteme muhalif, ayırık ve fesat çer-çevesinde değerlendirilecektir.

İlahi bir emirle inşa edilen Kâbe tam da söylemeye çalıştığım sistemi havidir; Kâbe ortada ve O'nun etrafında kurulan yaşam alanları; evler, çarşılar, insanlar bir nev'i O'nun cazibesıyla tavaf halinde.

Selçuklular medeniyetlerini bu anlayışla inşa ettiler; merkeze kubbesiz camii yerleştirip etrafın-da hamam, medrese, çarşı ve en dış çepere de meskenleri yerleştir-diler. İnancın cazibesinde sağlık, ilim, ticaret ve meskenden oluşan bir medeniyet manzumesi. Her şey ve her kes Allah'a rabıta halin-de. Selçuklu camilerine merdiven-lerden aşağıya inilerek girilmesi

de bu ilahi merkezîyetçiliği pekiş-tiriyor. Zira Allah'ın huzuruna başı önde bir kul edebiyile giriş yapar mümin.

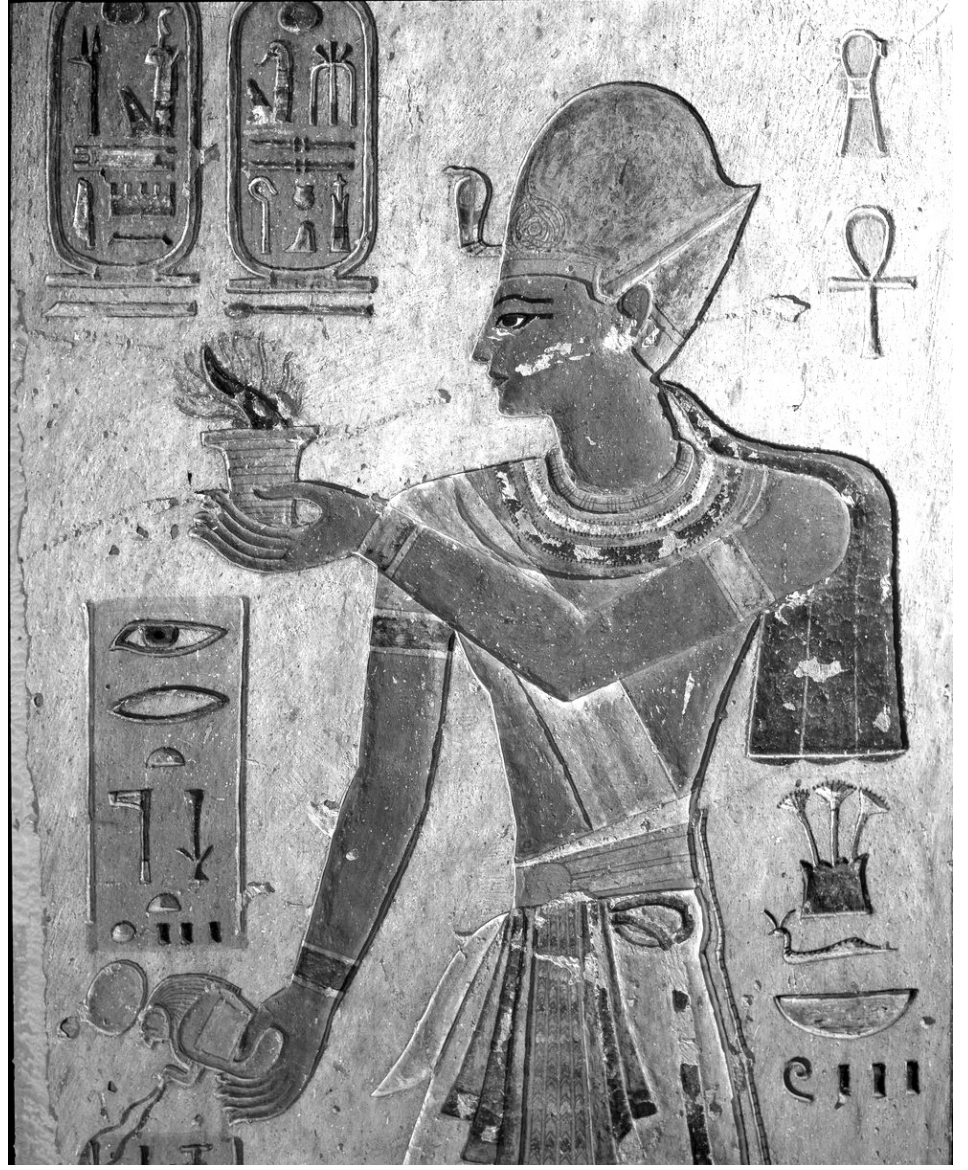
Osmanlı, Tevhid merkezli yaklaşımı bütün müstemilatı bir Tek'e bağlayarak ya da bir Tek'i en üte koyarak sembolleştirdi. Sel-çukluların tersine Osmanlı cami-leri yüksek kubbeli olarak tasar-ladı. Camiyi yüksek bir kubbeyle ihtişamlı kıldı; çünkü o, insanın bir kul rütbesiyle ancak bu yüce kubbenin- güç, iktidar- altında hu-zur bulabileceğini tasavvur etti. Bu sebeple kubbenin yüksekliği aynı zamanda müminin iman yüceliği ve ilahi iradenin kapsayıcılığına da işaret oldu. Bütün müstemilat kubbeyle rabt edildi; kubbe ise son taşla tamamen erdirildi. "Bugün size nimetimi tamamen erdirdim ve size din olarak İslam'ı seçtim" ayetinin bir tezahürü manasında

kubbe ilahi bütün nimetler- bir nevi güvenli sığınak- ve bütün bu nimetlerin koruyucusu ve tamamlayıcısı son ve tek güç Allah. İlimde ve fikirde Besmele tevhid ilkesi açısından bir mihenk taşı mesabesindedir. İsmullah -ki kâinat ve sürekli yaratma bir yönüyle isimlerin tecellisi veya fonksiyonlarıdır- cümlelerin başındaki “Be” harfine rapt edilmiştir. Bu saikle, insan kaynaklı her iş ve oluş, ancak bu isimlerle olumlu ve hayırlı bir anlam kazanabilir. Bundan sebep mümin her kişi her iş ve oluşta “bismillah” diyerek başlar ve lisanı hal ile der ki: Her işim ve içinde bulunduğum her oluş söz konusu isimlere bağlıdır, onlara uygundur!

Bir’lemek, Bir(1) yapmak anlamına gelmez, gelmemelidir. Kesretin vahdette telakkisi bu sebeple Halik ile mahlûk arasındaki farkı ortadan kaldırır. Brahaministler, Taoistler daha sonraları Yahudi, Hristiyan ve Müslüman mistikler meseleyi bu noktaya indirgediler. Vücudun birliği- vahdeti vücut-inancı her şeyi en nihayetinde Bir(1) ile özdeşleştirdi ve bir kıldı. “Her şey Birde” veya “Bir her şeyde” şeklinde formüle edilerek yaratma eylemin El Halık, El Bed’, El Fahk, El Bedii, El Fatır gibi yaratma, mahlûk kılma şe’nlerini işlevsiz kıldılar. Nitekim Brahmanistlerin temel kitaplarından biri olan Upanişadlarda şu açıklamayı görürüz: “Bütün bu evren benden tezahür etmiş, bu suretimle benim tarafımdan kaplanır. Bütün varlıklar benim içimdedir; fakat ben onların içinde değilim.” “çeşit çeşit olan neslerler sadece Brahmanın tezahürleridir”

Benzer ifadeleri Taoistlerin kitabı Tao de Jing’de de görürüz: “Tao tüm kâinatın kendisinden doğduğu ana gibidir; ama varlığı- zatı- ve adı yoktur. Geçici bir etiket olarak Tao denmektedir. Tüm kâinatın dolup boşaldığı ilk kaynaktır, boşluktur.” “Tao tam olarak ne şudur ne de budur; bununla birlikte hem şudur ve hem de budur. Tao her neyse O’dur. Tao kendi de dâhil evrenin yani

her şeyin akışını ve dönüşümünü tetikleyen unsurdur.” Spinoza “tanrı her şeydir, veya tanrı her şeydedir” derken bir yönüyle upanışadlardaki Brahmanı tercüme ediyor.

Allah’ı her şeydeki şey veya her şey olarak Bir algısı Kur’an’ın –en azından zahiri haliyle- ana ilkesine ters düşmektedir. Allah yaratan-dır; yaratan ile yaratılanın bir olması ise en kısa ifadeyle abestir. Hayatı ve hayatın parametrelerini Bir olana yani el İlah’a rabt etmek İslam inancının temel ilkesidir. Bunu pekiştirme bağlamında Fatiha suresinin ikinci ayeti “el-hamdu lillahi Rebbil alemin” açık bir şekilde bütün var kılınmışların alemlerin Rabbi olan El İlah’a olan ilişkisini betimler: Yaratılan her ne varsa- alemler- onların rabbi Allah’tır ve onlar Allah’a saygı göstermek- hamd yüceltme- suretiyle doğru ünsiyeti kurmuş olurlar. Bu anlamda Allah yarattıklarının

sadece sahibi değil; aynı zamanda Malik’idir. Çünkü her sahip olduğuna malik olunmayabilir; nitekim insan dünyada kazandıklarına sahip olabilir; ancak her şeyin maliki Allah’tır ve mülkiyet ancak Allah için cazidir: Lehül mülk. İlah malum olduğu üzere sevgi ve saygı ile kendisine kulluk edilen en yüce kudrettir. Türklerin Tengri dedikleri “Tanrı” ile eş anlamlı düşünülebilir. Allah, El ilah olarak biricik, bir ve tek ilahdır. Bütün kâinat bu Bir’in cazibesinde yaşamını devam ettirmektedir. Tevhid inancı ise bu Tanrı merkezli yaşamın toplamındaki ifade biçimidir. Rahmet ve cemalinden dolayı sevgi; kudret ve celaletinden dolayı da saygı duymamız gereken Bir’e olan iman ve amel bütünlüğü Tevhid ilkesine olan sadakatimizi bir başka ifadeyle samimiyetimizi de aşikâr kılar.

Bu ben miyim Allahım

Her sabah işe gitmek üzere beynimin hücrelerine yerleştirilmiş bir mikroçip mi taşıyorum acaba?

Kapitalizmin dayattığı iş anlayışı o kadar beynimin hücrelerine yerleşmiş ki, işsiz bir günün, ya da dünyanın zihnimde tasavvur olarak dahi bulunmadığının farkına varıyorum.

İnsanın eliyle kazandığından daha güzelinin olmadığına inandım, lakin elimle o kadar çok şey kazanmam gerekiyor ki, kazandıklarımınla mutlu olma ve Allaha kulluğumu gerçekleştirme konusunda ciddi sıkıntıları var.

Ruh ve beden sağlığını umursamayacak derecede çalışmak zorunda hissediyorum kendimi ve görüyorum ki kazanma duygularım kendime ayıracak kısıtlı zamanların dışında düşünme imkanlarımı dahi elimden alacak derecede zihnime yerleşmiş.

Doymayacak kadar büyük bir sanal midenin esiri olmuş durumdayım. Üzeri örtülemeyecek kadar büyük bir bedenini üzerini

**Keşke yaşadığım her
bir günün saatlerini
daha bir artırıbilsem
kabilinden, günün
yetmediği, zamanın
dar geldiği ifadeleri
ağızımdan dökülüyor.**

örtemeyecekmişim gibi bir hisle çabalama gereği duyuyorum. Asla barındırılmayacak kadar sınırsız, yere göğe sığamayacak kadar mekan beğenmez bir anlayışı, mekanlara sığdıramayacağım gibi bir hisse kapılıyorum. Oysa yer yüzüne ayak basmadan yaşadığım ana rahminin dar, fakat sıcak şefkat ortamındaki, sade ve bütün çıplaklığıyla yaşadığım hayatın bana verdiği yaşama zevkini, dünyada yapılmış ve geçici heveslere hitap

eden eşyanın hiç birisinin veremeyeceği hakikatini biliyorum. Buna rağmen eşyalardan eşya beğenmekle, mekanlardan, mekan beğenmek için harcadığım vaktin kulluğuma yansıtılması halinde Rabbime doğru varabileceğim ilahi mesafenin farkında değilmiş gibi bir hayat sürüyorum.

Kanaat duygularımın önüne çekilmiş hırs perdesinin, ardından dünyaya bakarak, bana yetmeyecek zamanların içinden, asla tüketemeyeceğim kadar yiyeceklerin ve hiçbir zaman asla eskitemeyeceğim kadar giyeceklerin ve sonsuza dek bana ait olamayacak mülklerin ardından sınırsızca istifade edecekmişim gibi koşuyorum.

Bu duygular bana yetişemeyeceğim kadar işlerin peşinden koşmayı, asla sahibi olamayacağım kadar zamanların bana ait olmasını temenni ettiriyor. Keşke yaşadığım her bir günün saatlerini daha bir artırıbilsem kabilinden, günün yetmediği, zamanın dar geldiği ifadeleri ağızımdan dökülüyor.

Kaybettiğim her şeyden sonra şeytanla birlikte oturup keşke şöyle yapsaydın teraneleri arasında, şöyle olsaydı şöyle, böyle olsaydı böyle olurdu diyorum. Oysa ellerimle yaptıklarımın sonucu olarak karşıma çıkan bu durumun artık geçmişte kalan kısmına asla müdahale edemeyeceğimi bildiğim halde, geçmiş hakkında öykünerek vaktimi vah, tühlerle geçirmenin bana bir fayda sağlamayacağına dair iman etmişim.

Aslında kazanımlarımın verdiği haz duyguları sonucunda Rabbime verdiği nimetlere doğru orantılı olarak şükran duygularımı sonsuz bir biçimde yerine getirmek zorunda olduğumuzun farkında olmakla beraber, eyleme dönüştürülmeyen ve sadece dilimle ifade etmekle yetindiğim

şükürlerin bana yeterli olmaya-
cağının da farkındayım. Halbuki
malın şükürü sadaka, bilginin şükürü
tebliğ, bedenın şükürü Allah yo-
lunda çaba göstermekledir. Bunu
bilmeme rağmen kolay olan yolu
seçiyorum ve karnımı tıka, basa
doldurduktan sonra göbeğimi
oğuşturarak Allaha şükretmekle
yetiniyorum. Hatta bazen bu hal-
deyken Efendimizin günlerce aç bi
ilaç karnına taş bağlayarak hendek
kazısını anlatmam yok mu? İçinde
bulduğum çelişkiyi daha vahim
bir duruma getiriyor.

Modernizmin tuzakları, hayat
labirenti denilen karmaşık bir
yumak içine yerleştirilmiş, hep
olacağını sandığım vehimlerimin
peşinde koşuyorum.

Koskocaman sanal yalanları
elma şekeri gibi gerçek misali ya-
layarak günlerimi geçiriyorum.

Her gün düşünce dünyama
zorla sokulan ve her gün değişerek
beni meşgul eden ve adına gün-
dem denilen mavalları yutuyorum

**Modernizmin tuzakları,
hayat labirenti denilen
karmaşık bir yumak
içine yerleştirilmiş,
hep olacağını
sandığım vehimlerimin
peşinde koşuyorum.**

ve onları konuşmayı marifet sa-
nıyorum. Oysa bunların hepsi in-
sanlığa emperyal tuzaklar kuran-
ların birer oyunundan ibaret. İşin
aslına bakarsak bunu da biliyorum
ama aynı tuzağa sıkça düşünüyorum.
Çünkü karşımdakiler bu oyunu o
kadar gerçekçi oynayan figüranlar
icat etmişler ki onların oyununa
bakıyorum, onlarda bu yalancı
dolmaları yutmuş görünüyorlar.

Daha nice şeyleri sıralayarak
bu satırları uzatmak ve depreşen
dertlerimi sıralamak mümkün.
Yapmam gereken şey bütün bu
davranış bozukluklarından Beni
kendisine kulluk ederek, başka-
larına boyun eğme zulmünden
kurtaran ve merhametiyle tecelli
etmesini arzuladığım Erhamurra-
himinin merhamet limanına dua
gemisiyle yanaşmak.

Ey Beni Yaratın güzel Rabbim,
senden güzelliklerini istiyor ve çir-
kin gördüğün şeylerin şerrinden
sana sığınıyorum.

Senin boş dediğin, fakat bana
gerekli gibi gösterilen şeylerin
meşguliyetini benden uzak tut.

Hayatımı sana doğru yürüme
konusunda başarılı kıl ve ameller-
le dopdolu bir güzelliğe eriştir.

Sana sığınıyorum ve sana kaçı-
yorum; bütün kötülüklerden, beni
koru Ey Rabbim.

Sensin beni yaratan ve güzel
işler yapmaya muvaffak kılan.

Tevhidi Düşünce Üzerine

Islam sadece ‘teslimiyet’e işaret eden ismifiil değil, ayrıca gerçek teslimiyeti tarif eden belirli bir dinin adı olduğu gibi dinin tanımıdır da: Allah’a teslimiyet.” şeklinde tanımlar İslam’ı, S. Muhammed Nakib el-Addas. İnsanlık tarihi boyunca farklı toplumlarda peygamberlerin tebliğleriyle hep var olan İslam (ed-Din) Hz. Muhammed’le tamamlanmış ve kemale ermiştir. Bu dinin temel eksenini ise “tevhid” oluşturur. İslam Düşüncesinde Tevhid, Mevlana’nın pergel metaforunda sabit uç gibi bir yer işgal eder. Böylelikle ‘varlık’ anlamını, ‘değer’ kıymetini bulur.

Tevhidi düşüncenin içeriği çok geniş kapsamlıdır. ” Yeryüzündeki ağaçlar kalem, deniz de arkasından yedi deniz daha katılarak (mürekkep) olsa yine de Allah’ın sözleri (yazmakla) tükenmez. Şüphesiz ki Allah güçlüdür, doğru hüküm verendir.” (Lokman 27).

Bu makalede tevhidi üç soru üzerinden kısmen açıklamaya çalışacağız.

1- ”İnsanlar bir tanrıya niçin inanırlar ?”

Hak ve Batıl mücadelesi hep olagelmıştır. Bu mücadelenin bir yönü de fikri anlamda rakibi alt etmeye yönelik tartışmalardır. Tarihi süreçte bu tip meşhur tartışmalar vardır. Tartışmalarda soruların nasıl sorulduğu önemlidir. Bu kısımda sorunun soruluş şeklinin önemine binaen bir örnek vererek açıklamaya çalışalım. Kendi içinde tutarlı, doğru sorulmuş ve manipulatif olmayan bir soruya verilecek cevap elbette ki net olacaktır. Fakat yönlendirici bir soru ile amaçlanan üzüm yemek değil bağcıyı dövmektir. Örneğin ateizm ve materyalizm taraftarı birçok kitap ve makalede şöyle bir

Tevhidi düşüncenin içeriği çok geniş kapsamlıdır. ” Yeryüzündeki ağaçlar kalem, deniz de arkasından yedi deniz daha katılarak (mürekkep) olsa yine de Allah’ın sözleri (yazmakla) tükenmez.

soru sorulur: “İnsanlar neden bir tanrıya inanmaya ihtiyaç duyar? “ Genel olarak bir soruda amaçlanan / cevabı aranan şey rutinden farklı, normal olmayan, tuhaf şeylerin sebebinin öğrenilmesidir. Bu örnek sorumuzda tuhaflık “tanrıya inanç” olarak sunulmuştur. Oysa ki tanrıya inanmak tuhaf değil “inanmamak” tuhaftır. Aslında sorulması/sorgulanması gereken şey ” inanmamak”tır. Dolayısıyla böyle bir soru yönlendirici bir sorudur. Doğru soru, ”İnsanlar bir tanrıya niçin inanmazlar?” şeklinde olmalıdır.

Farklı dinlere veya inançlara sahip insanlar buna farklı cevaplar verebilir ama bir müslüman (muvaahhid) açısından cevap açıktır (kısaca):

“Allah’ı unutan ve (bu yüzden Allah’ın da) onlara kendilerini unutturduğu kişiler gibi olmayın! Onlar yoldan çıkanların (fasıklıların) ta kendileridir.” (Haşr 19) İnsanlar fitrat üzere yaratılmışlardır. Yani doğuştan Allah’a inanmaya yatkındırlar. Daha sonra çevresi, ailesi v.b... etkenler insanların bu fitri durumunu bozar. Zaten peygamberler de bu unutmayı (özüne yabancılaşmayı) hatırlatıp doğru yola iletmek için gönderilmişlerdir. Tebliğinin özü ise fitrata uygun olan ‘tevhid’dir.

2-”Buralara niçin geldiniz ?”

Tevhid, bilgi, fiil (amel) ve hal aşamalarından oluşur. Sadece bir

bilgi değildir, aynı zamanda amele de dökülmesi gerekir. Tevhidi Dünya Görüşüne sahip bir müslümanın temel vazifelerinden biri de tebliğdir. Yani iyiliği emretmek ve kötülükten sakındırmaktır.

Kadisiye savaşı öncesinde İslâm orduları başkumandanı Sâd b. Ebi Vakkas (r.a), Rebi b. Amir’i (r.a) elçi olarak Pers kargâhına gönderdi. Pers orduları başkomutanı Rüstem şatafat içinde, altınlar, gümüşler, rahat yastıklar arasında idi ve maiyetindeki herkes gösterişli elbiselerini giyerek elçiyi karşıladılar. Amaç onu psikolojik olarak etkilemekti. O büyük sahabe ise hiç bunlara iltifat etmeden ilerleyip Rüstem’in karşısına dikildi. Rüstem, Rebi b. Amir’e ”Buralara niçin geldiniz ?” (yani benim ne kadar güçlü olduğumu görüyorsunuz, yenileceğinizi de biliyorsunuz buna rağmen sizi benimle savaşımaya iten şey nedir?) diye sorunca, o kahraman sahabe şu müthiş cevabı verir:

“Biz, Allah’ın, insanları kula kul olmaktan kendisine kulluğa, dünyanın darlığından ahiretin genişliğine ve batıl dinlerin zulmünden İslâm’ın adaletine çıkaralım diye gönderdiği bir toplumuz.”

Böyle güzel bir cevap şu anda bile tüylerimizi diken diken etmektedir ki şu ayetin açılımı olsa gerek:

“Görmüyor musun Allah nasıl bir örnek verdi! Güzel bir sözü,

kökü (yerde) sabit, dalları yüksek-te1 olan güzel bir ağaca (benzetti). (O ağaç), Rabbinin izniyle her zaman (her yıl) yemişini verir. (Gerçeği) hatırlasınlar diye Allah insanlara örnekler vermektedir.” (İbrahim 24-25)2

Bir müslümana yakışan net bir cevap. Tevhid, ahret ve adalet içerikli bir cevap. Zamanının en güçlü devletlerinden birine karşı tevhid eksenli bir inanışın amele dökülmüş hali. Bu mesaj aynı zamanda bir tebliğ. Yani bize/dinimize uyarmanız/boyun eğerseniz Allah’a boyun eğmiş olursunuz. Ahiretiniz de dünyanız da (adaletle) kurtulur.

Yaşadığımız şu günlerde müslümanlara baktığımızda kaybedilenin ne olduğunu daha iyi görebiliyoruz. Rüstem’in (ki sen buna Batı diyebilirsin) zenginliği gözümüzü kamaştırdı, Rebi b. Amir’in (ra) söylediklerini söylemeyi unuttuk. Aynen, Talut’un ordusundaki bir kısım askerler gibi, suya tamah ettik ve dünyevileştik.

“Talut askerlerle birlikte (savaş için) ayrılınca şöyle demişti: “Allah sizi bir ırmakla imtihan edecek. Ondan içen benden değildir, onu tatmayan bendedir; eliyle (sadece) bir avuç alan hariç.” İçlerinden azı hariç hepsi ırmaktan içmişlerdi. O (Talut) ve onunla birlikte iman edenler birlikte ırmağı geçince “Bugün bizim Calut’a ve askerlerine karşı koyacak gücümüz yoktur.” demişlerdi. Allah’(ın huzurun)a varacaklarına inananlar, “Sayıca az nice birlik(ler), Allah’ın izniyle sayıca çok birlik(ler)i yenmiştir. Allah sabredenlerle beraberdir.” demişlerdi.”

Her dönemde bu çağırışı hatırlayan mü’minler olmuştur. Gazeli Müslümanlar Rebi b. Amir’in söylediklerini aynen ABD, İsrail ve tüm Batılı devletlere karşı haykırarak aynı “güzel sözü “ayakta tutmaktadırlar.

Gazze olayı sonrası şahit olduğumuz manzaranın gözden kaçan başka bir yönü daha var ki o da şu: Sasani İmparatoru Rüs-

tem’in o kibirli tavrı, içimizden çıkan ünlü bir siyasetçinin 7 Ekim Gazze olaylarından sonra sarfettiği (mealen) “siz kim oluyorsunuz, sizi biz doyuruyoruz, nasıl böyle bir şeye kalkışabilirsiniz “ sözlerine ne kadar da benziyor.

3-“ Biz hangi dünyada yaşıyoruz ?”

İnsanlar fiziki dünyada aynı ortamları paylaşır ve temel ihtiyaçlarını benzeri yollarla karşılarlar. Fakat insanın hayvanlardan farklı başka yönleri de vardır ki bunlar varlığını anlamlandırmak üzere insanda şekillenen bir takım arayışlardır. Bu, insanda fitraten ben kimim, nereden geldim, nereye gidiyorum, hayatın anlamı ne ?... şeklinde sorularla gün yüzüne çıkar ve insanları arayışa sevk eder. Bunları kısaca ‘insan merkezli değerleri kabul edenler’ ve ‘Tanrı merkezli değerleri kabul edenler’ olarak gruplandırabiliriz. Tanrı merkezli değerleri kabul edenler de tek ve çok tanrılı değerleri kabul edenler olarak ikiye ayrılabiliriz.

Fitratını bozmamış ve yaratılış amacına uygun bir hayat yaşayan insanın dünyası hayvani dürtülerini tatmin etmekten başka bir şey yapmayan kişiye göre farklılaşır. “Yoksa sen, onların çoğunu (söz) iştirir ya da aklını kullanır mı sayıyorsun? Onlar, ancak hayvanlar gibidirler; hayır yol bakımından daha şaşkın (ve aşağı) dırlar.” (Furkan 44). Bu iki insan farklı dünyalarda yaşıyorlardır. En basitinden, kendisini dışarıdan sadece insanların gözlediğini düşünen bir insan ile yaptığı her şeyi gören /şahit olan aşkın bir varlığın bilincinde olan bir insanın hayata bakışı ve davranışı aynı olabilir mi? Artık onlar için hayatın anlamı, amacı, ve değerlerin kaynağı farklılaşmıştır.

Batının ürettiği ve müslüman taklitçilerin müşterisi olduğu modernite (Batılı Modernlik anlayışı) Kiliseden miras aldığı bütün kavramların içini boşaltarak seküler bir tarzda yeniden yorumlamıştır. Akıl, ahlak, insan, özgürlük... gibi kavramlar tamamen

yaratıcıdan bağımsızlaştırılarak, boşalan tanrı makamı yerine insanı koyarak ,her şey insan için ve insana göre (hümanist) anlayışıyla hayatı, değerleri ve amaçları yenden tanımlamıştır. Tanımladıkları bu seküler, kutsalsız düşünceyi/ dünyayı teknolojik güçleriyle cebren bütün insanlık için tek kurtuluş yolu olarak yutturmuşlardır. Çok boyutlu insanı dünyevileştirerek tek boyutlu/maddeci hale getirmiş, toplumsal olarak daha da daraltarak kuşatıcı insanlık (ümmet) bilincinden dar ulus devletler sahnesine oturtmuşlardır. Akıllı soyut akla, ahlakı ödev ahlakına, toplumsal ilişkileri vatandaşlığa indirgeyerek insanlık tarihi boyunca peygamberler aracılığıyla tebliğ edilen tevhidi düşüncenin temelleriyle taban tabana zıt bir sistem oluşturulmuştur.

Oysa tevhid düşüncesinde insan aşkınla olan bağını koparmaz, akıl sadece soyut akıldan ibaret olmayıp müseddet ve müeyyed akılla birlikte geniş bir akıl anlayışı vardır (Taha Abdurrahman’dan mülhem). Tevhidi hayatta ahlak, görev ahlakıyla ve insan temelli değerlerden oluşmaz, insanın olumsuz karakterinden/heva ve hevesden etkilenmemiş ilahi bir ahlak anlayışı vardır. İslam düşüncesinde, vatandaş temelli ve dayanışma üzerine kurulu bir toplumsal ilişki bağı yeterli görülmez ,kardeşlik bağıyla ve merhametleşmeyle olgunlaşmış daha kamil bir toplum anlayışı vardır.

Şehid Mutahhari’nin sözleriyle konumuzu bitirebiliriz: “İslam’da (Tevhidi Düşünce) her işin Allah adıyla, Allah düşüncesiyle, Allah’a yönelik ve Allah’a yaklaşma amacıyla başlaması ve sona ermesi gerekir. Bu gayenin dışında olan her şey İslam dışıdır. İslam’da bütün yollar tevhid ile sonuçlanır. İslami ahlak tevhidten kaynaklanır ve tevhide gider. İslami terbiye, siyaset, ekonomi ve toplum da bu şekildedir. Her iş Allah’ın adıyla ve yardımıyla başlar.” “... ve dönüş O’nadır.” (Nur 42)

Bir Nefes Ferahlık

Gözleri açık ama zihni kapalıydı sanki. Seccadesini serdi ve dizleri üzerine çöktü. Boynu büküldü, uykusu açıldı ve fikirler zihnine saldırmaya başladı. Kabus başlıyordu bugünde.

Yazın bunaltıcı gecelerinin birinde, açık pencerelere rağmen kımıldamayan perdelerle dolu bir odada uyanan ağzı kurumuş bir adam. Doğrultmaya zorladı bedeni, karışmış saçları ve saçlarından daha karışık zihni ile uyuyakaldığı kanepeden. Rahatsız bir uykunun bedeninde bıraktığı yoğun ağrılarla kanepeden kendini aşağıya bıraktı.

Önce yanında ki şişeye uzandı ve beklemekten ılımış suyu başına dikti. İçtiği su zerre miktar ferahlatmasa da, ağzının kuruluğunu yapması gerekeni yapmaya yetecek kadar gidermişti. Ayağa kalktı tutulmuş bedenini hafifçe gerdi ve banyonun yolunu tuttu. Aldığı abdest bile içinin yangınını dindirmeye yetmemişti. Gözleri açık ama zihni kapalıydı sanki. Seccadesini serdi ve dizleri üzerine çöktü. Boynu büküldü, uykusu açıldı ve fikirler zihnine saldırmaya başladı. Kabus başlıyordu bugünde.

Hissettiği pişmanlıklar, kendine duyduğu kızgınlıklar. Bu Allah'ın kaderi, öyle demişti derviş dedesi. Kendi dedesi bile değildi ama ne önemi vardı, önemli olan ihtiyaç duyduğu ve ona yardım eli uzatan o kişiydi. Prangalar vurulmuştu bileklerine, koşullandırılmıştı aklı ve algılama yeteneği alıkonulmuştu. Öyle denilmiş, o da öyle inanmak istemişti. "Bu ne

büyük yük Ya Rabbim" diye geçirdi düşüncelerinin arasında vücudu küçülürken gittikçe.

Düşündükçe vücut sıcaklığı artıyor, terler boşalıyordu alından. Sallanmaya başladı bedeni bir ileri bir geri zikir çeker gibi. Düşündükçe istiğfar ediyor, daha da dalıyordu derinlere. Nasılda inanmıştı dünya yalanlarına, huzur dediği şeyi aramıştı dünyanın farklı cennetlerinde, iyilik adına savaşmış bedel ödemişti güya yaptığı eylemlerle. Liderine inanmış onunla dünyayı değiştireceğine emin olmuştu onu hiç bizzati görmemesine rağmen.

Düşman olmuştu herhangi bir ideolojiye, başka bir ideolojinin parçası olarak da olsa. Tüketmişti, tükettirilmişti hergün biraz daha dünya nimetleri farkında olmadan. Karşı koyduğuna inandığı şeyler yaptırılmıştı ona. Tanrıya bile karşı çıkmaya çalışmıştı bazı zamanlar, tanrı olmaya yeltenen bazı kimselerin peşinden. Entelektüel bir birikim elde etmişti, onunla dünyayı imar edebileceğine inandığı ama sadece başkalarını zengin ettiği. zenginlik istemişti bazı zamanlar, lüks olmasada rahatlığa ulaşabileceği. Elde ettiği tek şey ise başka bir şeyin fakirliği olmuştu sonunda. Çokca okumuştum sayfaları, ama tatmin bulamamıştı zihni bir türlü dünyanın ve ona anlatılanların tezathığı karşı-

sında. Bedenini sıcaklığı artıyor artık yaşlar gözünden dökülmeye başlıyordu dizlerinin üzerine.

Öldürme diyenlerin yaptığı katliamlara, çalma düyenlerin yaptığı sömürülere, "yaşasın insanlık" diyenlerin kastettiğinin sadece kendi insanları olduğuna şahit olmuştu gün be gün. "Ben ne yaptım Ya Rabbim". Fikirlerinin anlamsız, dünyanın değersiz olduğunu sonuna kadar hissettiği zamanlarda, bir uçurum kenarına giderken kaybolup bulmuştu ormanın içinde derviş dedesini. Hep bakmıştı dünyaya ama sadce seyretmişti. Ondan seyredip içinde yaşamayı öğrenmişti dünyanın. Hayatı çokca yaşayanları gördükçe yetmediğini anladı okuduklarının ve hatta anlamsızlığını çoğu sayfanın. Kalbi tatmin olanları gördükçe, doymayan nefisini farkettiler. Caminin içinde huzurlu aileleri ve şen çocukları gördükçe ruhunu doyurmadığını gördü emperyalist dünyanın profan kutsallarının. Tek olan ALLAH'a sığınan ve inanları gördükçe, dünyanın çokca sahte ve yalancı tanrılarını gördü.

"Allahu ekber" ezan sesi. Sıcaktan bitap düşmüş bedeni birden serinlikle ferahladı adamın. Bedeni mi yoksa ruhumu ferahlığa ulaştı bilinmez, dindi akan yaşları. Kalktı ve haykırdı kendi içinde yüreğiyle "Senin rızan için ALLAH'ım"...

Bir Tevhid Eylemi Olarak Hicret

Şirk düşüncesi, esasında toplumun metafizik sorunlarına ve ihtiyaçlarına cevap vermek üzere oluşmaz. Müşrik düşünce, bu inanca bağlanan toplumun güdülmesi, muktedirler tarafından kolaylıkla sevk ve idare edilmesi için tasarlanmış ideolojilerdir.

“Artık bundan sonra hicret yoktur. Ancak cihad ve niyet vardır. Eğer cihada çağrılırsanız hemen çıkın.”
Hadis, Buhari; cihad 1, 27, 194

1. Önce Tevhid vardı

Şirk, tevhidin aşırı ve zorlama teviliyle ortaya çıkar. Sonuçta insanın fitratına uygun olan inanç biçimi tevhiddir. Antik çok tanrılı dinlere (şirk dinlerine) baktığımızda, İnanç sistemleri ve dinleri hakkında bıraktıkları müktesse-

bata (mitolojilerine) bakarak; Sümerde, Mısırdaki, Hint, Çin ve antik Yunan’da tevhidin bozulmuş ve şirkin ortaya çıkış hikayelerini görebiliyoruz. Bu hikayelerde gökyüzünde, yerin altında, yüce dağların başında ikamet eden tanrılar sürekli birbirleriyle savaş ve mücadele halindedir. Ne kadar güç vehmedilirse edilsin bu tanrılar birbirlerine galip gelemeyizler. Bununla birlikte, müşrik düşünce bu tanrılar arasında bir hiyerarşi kurgular. Bu hiyerarşi zorunlu bir hiyerarşidir. Çünkü bu tanrıların

arasında sulh kurgulanmazsa, en güçlü ve en kudretli olan tanrılığını diğer tanrılarla paylaşmak istemeyecek, aralarında sürekli devam eden savaşları sona erdirecek bir yok ediş mücadelesi sonucunda güçsüz tanrılar ölümü tadacak ve bir tanesi hepsini yok ederek tek tanrılığa terfi edecektir.

Şirk düşüncesi, esasında toplumun metafizik sorunlarına ve ihtiyaçlarına cevap vermek üzere oluşmaz. Müşrik düşünce, bu inanca bağlanan toplumun güdülmesi, muktedirler tarafından kolaylıkla sevk ve idare edilmesi için tasarlanmış ideolojilerdir. Krallar ve ruhbanlar tanrıdan aldıkları yetkiler ve mesajlarla toplum nezdinde meşru ve muteber olurlar. Kendi sistemlerini bozmamak ve devam ettirmek adına, düşman oldukları toplumların tanrılarını bile kendi panteonlarına eklemekten çekinmezler. Bütün müşrik

sistemleri tehdit eden tek düşünce tehvihtir. Tanrıların iktidarının tehlikeye girmesi, yeryüzündeki iktidar ve otoritelerin tehdit edilmesi anlamına gelir. Bu nedenle tevhidin tebliğiyle kalan müşrik sistemler daima kendi sonlarıyla yüzleşmek durumunda kaldıkları için tevhidin tebliğcilerine, temsilcilerine çok şedid tepkiler vermişlerdir.

2. Mekan ve tevhid

Hicret, müşrik toplumlarda, tevhidin tebliğinin doğal sonucu olarak ortaya çıkan müşrik tepkinin müminleri zorunlu olarak getirdiği bir eylem biçimidir. Nuh As.'ın gemisiyle hicreti, İsa As.'ın göklere hicreti, Musa As.'ın Firaunun sarayından çöllere hicreti...

Tam olarak Kur'an'da zikredilen bütün peygamberlerin hicreti var mıdır? İncelemek gerekir. Ama Rasulullah (sav) efendimizin hicretini bir milat olarak kabul edişimiz bize hicret üzerine ayrıca ve uzun uzun düşünüp tefekkür etmek için bir uyarı gibi görünüyor. Bu tefekkür vazifesini yerine getirdiğimizde ortaya ne çıkacak? Bunu tefekkür eylemine geçmeden asla bilemeyeceğiz. Hicret ise, anlamı üzerinde düşünülmeyen, artık fiili kullanımı olmadığı için yılın belli zamanlarını (Ramazan,

Hicret, müşrik toplumlarda, tevhidin tebliğinin doğal sonucu olarak ortaya çıkan müşrik tepkinin müminleri zorunlu olarak getirdiği bir eylem biçimidir.

Kurban bayramı, hac vb) tespit için gerekli olan, bunu da bizim yerimize başkaları yaptığı için çok önemsemediğimiz bir takvim hadisesi olarak kalıyor. Bir de eskiden mecazen göç yerine kullandığımız, dilimizde giderek eriyen bir kelime...

Hicret, elbette bu kadardan ibaret değildir. En hassas olduğumuz nokta, Hicretin İslam tarihi açısından taşıdığı değer olarak hayatımızda yer alması. Süreka'nın atının ayaklarının kuma saplanması, Hz. Ali'nin Efendimizin yatağına yatması, Efendimizin, müşriklerin yüzüne toprak savurarak aralarından çıkıp gitmesi, mağaranın ağzına yuva yapan güvercin, kapısına ağ ören örümcek, Medine'de yol gözleyenlerin sevinçli, bir ağızdan söyledikleri o sevinç sözleri...

Hicreti vakia olarak biliyoruz. Üç aşağı beş yukarı hepimizin

hafızasında, muhayyilesinde yeri sağlam bir hicret bilgimiz var. Ama hicret tefekkürümüze konu etmediğimiz için kötü niyetli din sömürücüleri tarafından suiistimal edilen bir kavram. Öyle ki; korkaklığa, hainliğe kılıf olarak kullanıldığına bile tanık olduk. Ama Hicret'in en önemli sonuçlarından biri Mekke'nin fethidir ve hicret düşünülürken bu asla bir kenara bırakılmamalıdır. Mekke'nin fethinden sonra, Peygamber Efendimiz (sav) "Artık bundan sonra hicret yoktur. Ancak cihad ve niyet vardır. Eğer cihada çağırırsanız hemen çıkın" diyerek hicretin cihad ve niyetle de ilişkisini vurgulayarak altını çizmiştir.

Hicretin bir peygamberler sünneti olduğu konusuna yeniden dönmek gerekiyor. "Bundan sonra hicret yoktur." Sözü, bu açıdan bakıldığında; bundan sonra risalet yoktur anlamı taşıyor. Bir diğer açıdan hicreti mekânsal açıdan tevhid olarak değerlendirmeye de imkan veriyor. Mekan açısından tevhid derken neyi kast ediyoruz?

Mekke, mekan olarak risaletin ilk yıllarında; tevhidin "la ilahe" kısmının yaşandığı mekandı. Kabe'deki yüzlerce putla birlikte müşrik toplumun iktidar sahipleri bu dönemde reddedilmiştir. Yuka-

Sonuçta Efendimizin hicreti bizim hayatımızdan, zamanımızdan ve mekanımızdan şirki bir daha geri dönmek üzere çıkaran bir eylemdir. O, rasullerin sonuncusudur. O'ndan sonraki zaman ahir zamandır.

rıda belirttiğimiz gibi, Mekke'nin güç ve iktidar sahibi müşrikleri muhatap oldukları tevhidin tebliğiyle birlikte kendi iktidarlarının yıkılma tehlikesiyle birebir yüzleştiler. Oluşturdukları ve yaşattıkları iktidar ve otoritenin sarsılmanın ötesinde, yıkılacağını bildikleri için risalete, vahye karşı şiddetli şekilde cephe aldılar. Hicretle birlikte, Medine, tevhidin "İllallah" kısmının tezahür ve tahakkuk ettiği mekan olmuştur. Hicretle birlikte, tevhidle tanıştığı, Hz. İbrahim'in mirası olarak temiz vicdanlarda ve hafızalarda yaşayan tevhidi hatırladığı halde Mekke ve içerisindeki müşrikler şirkleriyle başbaşa kaldılar. Bu dönemde Mekke fiziki olarak henüz şirke batmış, şirkin hakimiyetinde bir mekan olduğu için tevhidin nefy kısmı söz konusudur. Medine'de ise Allah'tan başka ilah bulunmayan bir mekânsal hakimiyet kısa sürede kurulmuş ve bu suretle Yesrib, Medine haline gelmiştir.

Mekan ve tevhid ilişkisi açısından Mekke ve Medine'nin mace-rası, Mekke'nin fethi ile tamamlanmıştır. Bu defa Mekke, La İlahe İllallah, Medine ise Muhammedün Rasulullah'ın mekanı haline gelmiş, bu ikisi üzerinde tevhidin hakimiyeti, kelime-i tevhidin mekanda tezahürü ve tahakkuku anlamı kazanmıştır. Bu yaklaşımla, Mekken'in Allahz (cc.)'a, Medine'nin ise Peygamber efendimize temsilen tahsisi de anlaşılmış olacaktır.

Konu edindiğimiz Hadis'in nihai manalarından biri de hicret vesilesi ile tamamlanan mekan ve tevhid ilişkisi üzerinden baktığımızda, efendimizin son rasül olduğu, risaletin tamamlandığı ve dinin ekmel hale geldiği şeklinde

okunabilir. Tevhid ve şirk arasındaki mücadelede göç zorunluluk haline gelse bile bunu hicret olarak anlamak sadece gerçek hicrete kinaye ile olacaktır. Efendimizden sonraki dönemde tevhid ehlinin şirk karşısındaki tutumu da kaçma, cephe terketme şeklinde olmayacağı, cihad ve niyetle olacağı da burada açıkça anlaşılıyor. Günümüzde Filistinlilerin (mekan olarak Filistin'in, Kudüs'ün) maruz kaldığı katliam karşısında Müslümanların düştüğü durum ise bize şunu gösteriyor. Cihad çağrısı, bütün Müslümanların aynı anda katılmaktan tereddüt duymayacağı bir çağrı olmadıkça bir anlamı yok.

3. Zaman ve Tevhid

Burada ifade etmeye çalıştığımız düşünce özetle şudur; tevhid düşüncesi ve inancı insanın bizzat var oluşundan başlayarak, kainatın oluşumu, insanlığın yeryüzündeki toplumsal, dinsel, siyasal, ideolojik, ekonomik ve saire tüm insani düşünce ve eylemlerinde yerini korumalıdır. Çünkü tevhid her yerde ve her şeydedir.

Yıldızlar, güneş, ay, toplumların kıymetli insanları, anne babalarımız, evlatlarımız, mallarımız, hoşumuza giden eşyalar birer put haline gelebiliyor, şirk nesnesi olabiliyor ve tevhidi bozabiliyor. Tevhidin yeryüzündeki temsilcisi müslümanlar şirkin her türüne karşı uyanık ve bilinçli olmalı. Dini, siyasi anlamda, sosyolojik anlamda bu konuda hassasiyetlerini korudukları ve geliştirmeye çalıştıkları konusunda da şüphe yok. Fakat tevhid ve şirk ayrımının hayatın pek de dikkat etmediğimiz alanlarında da mücadele halinde olduğunu gözden kaçırmamak gerekiyor.

Bu yazıda, tevhid düşünce ve inancının mekan üzerinden tahakkuku ve tezahürü üzerinden Hicret konusunu ele almaya çalıştık.

Hicret, mekanda tevhidin tahakkuku anlamına geldiği gibi, hristiyanlığın ve romanın miladını redderek takvimimizin sıfır noktası olarak kabul edildiği için zamanda tevhidin ne anlama geldiği konusunda da tefekkür edebilmemiz için bir imkan sağlıyor.

Takvim konusunda yapılacak en küçük bir araştırma bile, İslam takvimleri ve dolayısıyla zaman algısı ile şirk arasında ne kadar derin ve doğrudan ilişkileri olduğu görülecektir. Dolayısıyla tevhidin, çok dikkat etmediğimiz farklı boyutlarına ulaşma bakımından hicret yine çok farklı bir ufuk açmaktadır.

Günümüzde, tarihi kalıntıları karbon testleriyle tarihlendiriyorlar. Evrenin yaşı hakkında yapılan hesaplamalar da bize, zaman algımız ve varlığın başlangıcıyla ilgili iddialar sunmak için kullanılıyor. Dolayısıyla zamana ve zaman algımıza çağdaş müşriklerin keskin müdahalelerde bulunduğu bir çağda yaşıyoruz.

Yine Hicret'e baktığımızda mekanda olduğu gibi zamanı da tevhid ederek Hicretten önce ve Hicretten sonra diye öncesinde reddedilmesi gerekenlere yönelik bir red, sonrasında ise tevhide yönelik bir hassasiyeti tasdiklememizi gerektiren bir zaman algısını bize düşündürdüğünü görebiliyoruz. Sonuçta Efendimizin hicreti bizim hayatımızdan, zamanımızdan ve mekanımızdan şirki bir daha geri dönmek üzere çıkaran bir eylemdir. O, rasullerin sonuncusudur. O'ndan sonraki zaman ahir zamandır.

Sınırsız Bütünlük: Vasat

Metafiziğin Bir-çok ilişkisini ya da çokluktaki birliği izah etme çabası aynı zamanda 'neden herşey var da hiçbir şey yok' şeklinde formüle edilebilen varlığın anlamı nedir şeklinde bir tür anlam arayışı çabası olarak da ifade edebiliriz.

Kant saf aklın eleştirisi adlı kitabının girişinde, bir zamanların kraliçesi olan metafiziğin artık pavyona düştüğünü ve metafiziği bu konumdan kurtarmak gerektiğinden bahseder. İlimlerin kraliçesi olmak, metafiziğin asli bir yönüne işaret eder; öyle ki metafizik esasında Bir ile Çok arasındaki ilişki yada Bir'deki Çokluk(kesret) ve Çokluktaki birliği(vahdet) ele alır. Bu 'Bir' meselesi insanların ya da bu meseleleri kendilerine mesele edinmiş filozofların ilgisini çeken bir konu olmuştur. Henüz Yunan düşüncesinin başlangıcında Elea'lı Ksenophanes, hareket eden şeyin asla 'bir' olamayacağını çünkü herşeyin 'bir'e doğru hareket ettiğini söyleyerek soyut metafizik düşüncenin de kapısını aralamıştır. Bu düşünce daha sonraları Nicolaus Cusanus, Giordano Bruno ve Wilhelm Leibniz'de sınırsız bütün kavramına dönüşerek canlı oluş düşüncesinin bir izahı için kullanılacak. Ksenophanes'in öğrencisi olan Parmenides'te bu düşünceyi daha da ileri götürerek 'Varlık'ın 'Bir' olduğunu ve hareket etmediğini söyleyerek varlık düşüncesini felsefenin merkezine yerleştirmiştir. Bu nokta aynı zamanda metafiziğinde başlangıcıdır diyebiliriz. 'Varlık'ın bu 'Bir' oluşu başlangıçta hareketsiz durağan bir düşünceye yol açmış gibi gözükse de sonraları bu durağanlığı aşacak düşünceler geliştirilmiştir. Platon'un idealar alemi ve doksalar alemi bu durağanlığı çözme noktasında atılan düalist yaklaşımlardan biridir.

Metafiziğin Bir-çok ilişkisini ya da çokluktaki birliği izah etme çabası aynı zamanda 'neden herşey var da hiçbir şey yok' şeklinde formüle edilebilen varlığın anlamı nedir şeklinde bir tür anlam arayışı çabası olarak da ifade edebiliriz. Ömer Hayyam'ın bir rubai-sinde geçtiği gibi:

'Tava üstünde kızarıırken balık

Der ördeğe: Dostum şu benim şüphemi yık,

Niçin şu giden nehirler geri dönmemede.

(ördek) Ölmedeyiz felsefeden geç be alık.

Ömer Türker metafizik üzerine bir dersinde: 'İbn-i Sina'nın, hiçbir ilimin kendi kavramlarını üretme-

yeceğini, kavramların yalnızca metafizikte üretilebileceğini daha sonrasında diğer ilimlere aşağı doğru inerek ilimlerin kendi ihtiyacına göre özelleşebileceğini söylediğini' söyler. Metafizik bir anlamda çokluktaki birliği izah etmeye çalışan bir disiplin olarak bütün ilimlerin birbirine bağıntılı yada ilişkili olduğu hem de kendisine bağlı olduğu bir çatı, şemsiye yada kubbeyi ifade eder. Yalçın koç bir yazısında kullanılan metaforların bütün özelliklerine dikkat edilmesi gerektiğini söyler. Şemsiye metaforunu metafizik için kullanacak olursak , şemsiyenin açılıp kapanan hareketli kısımları diğer ilimleri , hareketli kısımların irtibatlı olduğu hareket etmeyen orta kolon kısmı da metafiziği temsil eder. Aynı şekilde kubbe metaforu daha da uygun bir metafordur öyle ki kubbeyi yere koyamayacağımıza göre kubbenin üzerine bindiği yapılar ilimleri, kubbenin kendisinde metafiziği ifade eder iken bilindiği üzere kubbe içeriden örülmeye başlar yalnız tepe noktası olan kilit taşı dışarıdan (aş-kın) konur ki aynı zamanda bir gödelian nokta olan bu noktada vahyi ve nübüvveti temsil eder.

Bir kubbe olarak metafizik böylece bütün ilimleri kuşatan ve bütün ilimlerin ihtiyacı olan kavramları üreten en temel ontolojik zemindir. İstilah dediğimiz şey kavramlar yığını olmayıp , kavramların kubbenin referans çerçevesi içerisinde üretilip diğer kavramlarla bağıntılı olan ve sürekli değişime açık canlı bir vasattır. Öyle ki bu vasat dışarıdan alacağı kavramları dahi yeniden süzgeçten geçirip diğer kavramlarla ilişkisini kurarak içeri alır kendindenleştirir. Vasat bilindiği gibi ortam(media), ortalama anlamlarına geldiği gibi birşeyin meydana gelmesi için gerekli olan asgari şartlar anlamında yeter sebep ilkesini de ifade eder. Böylece vasat sınırsız bütün olarak sürekliliği ve dinamikliği sağlayan bir temel zemindir. Bu zemin olmazsa hiçbir şey yerli yerine oturmaz zira vasat yerli yerindeliktir aynı zamanda. Metafiziğin, mantığının konusu olarak en önemli ilgi alanlarından biriside ilimlerin sınıflandırılmasıdır. İlimlerin sınıflandırılması, her ilmin mantığının ve metafiziğin kubbeyi

nazarıyla yerli yerine yerleştirilip birbirleriyle ilişkilendirilerek metafizik çerçevede çokluktaki birliği anlama ve idrake yakınlaştırma çabasıdır. İlimlerdeki her yenilik metafizik kubbede yeniden ele alınarak birlik ve bütünlük olarak sınırsız bütün diyebileceğimiz vasat sürekli yeniden kurulur.

17. yüzyıl Leibniz ile Newton arasındaki tartışmada ,Newton zamanın ve uzamın mutlaklığını esas alırken Leibniz buna itiraz ederek zaman ve uzamın monadların biraraya gelip ayrılmalari ile oluşan göreliliği bir ilişki olduğunu söyler. Leibniz'in ilk olarak ortaya attığı yeter sebep ilkesindeki Grundsatz kelimesindeki Grund kelimesi aynı zamanda toprak zemin anlamlarınada gelir. Yeter sebep ilkesi nesnelerin ve olguların meydana gelebilmeleri için gerekli asgari şartlar olarak vasat yani zemin ve topraklayıcı anlamına gelir, dikkat edilirse bu yeter sebeplilik aynı zamanda kültür anlamınıda çağırıştır. Kant biryandan Leibniz'i zaman ve uzamın mutlak olmayışı ile haklı görürken devrin güçlü paradigması (nazari ufku) olarak Newton'uda gözardı edemiyor neredeyse ikisini de kızdırmayacak şekilde uzamın ve zamanın mutlaklığını algıların transandantal (aşkınsal) formlarına yerleştiriyor.

20. yüzyıl başlarında Davos'ta yapılan Martin Heidegger ile Ernst Cassirer arasındaki tartışmada Heidegger , Cassirer'e dönük ola-

rak ,yeni Kantçıların Kant'ı yanlış anlayarak metafiziği tamamen safdışı bırakıp pozitivist bir felsefe yol vermelerinin Varlığın unutulmasına ve Varlıkla ilgili umutların yitirilmesine sebep olduğunu söyler. Heidegger'in Varlıkla kastettiği şeylerden birisi de Varlığı gene kendisi ile anlayabileceğimiz ilimlerin bütünlüğünü sağlayacak olan metafiziksel vasattır. Heidegger varlığı ufka benzetir, nasıl ki ufka ne kadar hızla koşarsak da ufuk bizden o hızla uzaklaşır, işte bu ufuk çizgisi sınırsız bütünü de ifade eden ve aynı zaman da tüm 'Anlam'ı da içinde taşıyan bir Zar(f)dır. Bu zar yırtıldıktan sonra anlam akışkan bir şekilde akıp kaybolup gitmiştir. Heidegger'in suçlamalarını doğrulayacak şekilde Cassirer kimi yazılarında modern dünyada ilimlerin durumunu güneş ışığı ile ışık prizması arasındaki ilişkiye benzetir. Bilindiği gibi gökkuşağının da oluşumu aynı şekildedir, güneş ışığı prizmaya gelir prizmanın çıkışında bir çok renkli ışığa dönüşür. Cassirer'de aynen bütün ilimlerin artık kendi ontolojilerini ürettiğini söyler. Ontoloji en basit anlamıyla nesneler arasındaki ilişkiselliğin belirlenmesidir. Böylece Cassirer üstü örtük bir şekilde de olsa Heidegger'in eleştirilerini kabullenmiş olur. Heidegger'e göre bugün Varlığın unutulmuşluğu metafizik düşüncesinde kaybolması olarak ortak ufkun ve vasatında yitilmesi anlamına geliyor. Sonuçta

ufka hiçbir zaman ulaşamamak da ufuk bilinci diyebileceğimiz birlik düşüncesine sahip oluruz.

19. yüzyıl sonlarında bu ilimlerin parçalanmasına farklı yönlerden farklı düşüncelerde gelmiştir, bunlardan bir tanesi Gottlob Frege'nin matematiğin nesnesi olarak gördüğü 'sayı'yı ontolojik bir zemine oturtma çabası içerisinde fark ettiği gündelik dilin muğlaklığından arındırılmış formel bir dilin inşası için yaptığı çağrıdır. Benzer şekilde fizikçi Heinrich Hertz'de tüm ilim adamlarına, ortak bir dilin ve ortak bir ontolojinin kurulup kavramların ve terimlerin yeni bir ortak zemine bağlanıp ortak bir dünyanın inşasına çağırır. Frege ve Hertz'in düşünceleri Viyana çevresi olarak da adlandırılan başını Rudolph Carnap'ın çektiği mantıkçı pozitivistler tarafından şoven bir biçimde, her şeyi fizikalizme indirgeme çabasına dönüşerek soruna yeni sorunlar eklemiştir.

Sonuç olarak günümüzde metafiziğin devre dışı kalmış olması ortak bir ontolojik zeminin yitilmesi ve birlik ve sınırsız bütünlük düşüncesinin yitilmesi ANLAM kaybına yol açan bir durum olarak karşımızda durmaktadır. Bugün yeniden vahyi ve nübüvveti kubbenin merkezine alacak bir BAKIŞ'a(nazari ufku) yeni bir metafizik anlayışa yeni bir VASAT'a ihtiyacımız var.

Âlemde Tevhid

İBRAHİM ŞAHİN

Tefekkür, tefekkür, tut ellerimden
Düşünce ufkumu bastı karanlık
Çıkar beni, çıkar körlük ilinden
Bunaldım fikirsiz hayattan artık

Kâinat bir okul, idrak ve hayret
Nakış, nakış, işlenmiştir her ayet
Birazcık düşünce ve biraz gayret
Aklı sahibine eder mutmain
Yolar saçlarını iblis-i lâin

Ey can, dinle ne der seherin sesi
Hû der cümle âlem salıp nefesi
Eğer kırılmazsa nefsin hevesi
Duyulmaz, her nesne münâdi olsa
Kör olur idrakler, âlem nur dolsa

Su süzülür, rüzgâr eser, od yakar
Irmaklar meftunca bir yöne akar
Gün gelir, coşkuyla bendini yıkar
Sanki vuslat için düşer telaşa
Vurarak başını hep taştan taş

Sevgi, meyil, ülfet, özlem duygusu
Hayata tutunur, coşkun, hakir su
Sonra merak, özlem, vuslat coşkusu
Börtü, böcek, çiçek, ağaç ve kuşta
Vahdetin izi var cümle oluşta

Düşün bir, ikilik olsaydı eğer
Biri kara eyler, biri ak eyler
Her biri kendince bir karar söyler
Âlemi fesâda düşmüş görürdün
Yolcuyu yolundan şaşmış görürdün

Cümle oluş işaretir Tevhid'e
Hâlık'a, Bâri'ye, Rahmân, Vâhid'e
Tutunup hatırla Bezm-i Âhid'e
Rabbini bil, kendini bul, teslim ol
Budur hikmet ile tutulacak yol

Unutma ki, her ânın sanki tuzak
Ecel nişanlıdır, sanma ki uzak
Sanki hayat buzul, nefes bir kızak
Versen de düşersin, alamasan da
Anlasan da mevttir, anlamasan da

İşte böyle dostum âlem de Tevhid
Ruh, akıl ve gönül eylesse Âhid
Yazılırsın Hak katında Muvahhid
İllallah'ı nakş eder isen dile
Yüzün ak varırsın o son menzile

Yeter ki, fitratla uyumlu yaşa
Âlemi hikmetle eyle temâşâ
Hiç bir şey inkara kalkışmaz hâşâ
Her yerde Tevhid'e bularak bir yol
Sen de hakikate erişenden ol

Bir sayhadır o gün, cümle söz üstü
Gökler parçalanır, dağlar yüz üstü
Her kibirli o gün çöker diz üstü
Eyvah geçmez akçe, pul'a dönmeden
Tutun Hak ipine ferin sönmeden

Bundandır ki, iyi düşün, iyi tart
Unutma, boşluğu affetmez hayat
Dünya bir araya toplansa heyhat
Aciz kalır Zülcelâl'in önünde
Kurtuluş şifresi, Tevhid yönünde

İbrahim, sen sözü kendine söyle
Meşgul olma, Hakk'a aykırı söyle
Her durumda, Rabe tevekkül eyle
Ki; Rahm eylesin O yüce ilâh
Son nefesin dahi desin illallâh

Tefekkür, tefekkür, tut ellerimden
Düşünce ufkumu bastı karanlık
Çıkar beni, çıkar körlük ilinden
Bunaldım fikirsiz hayattan artık